

MEĐUNARODNA MISIJA ZA PROMATRANJE IZBORA Bosna i Hercegovina – Opći izbori, 4. listopada 2026.

IZJAVA O PRELIMINARNIM NALAZIMA I ZAKLJUČCIMA

PRELIMINARNI ZAKLJUČCI

Na općim izborima održanim 4. listopada postojala je istinska konkurencija, a kandidati su uglavnom mogli doprijeti do birača. Politički pejzaž duboko je fragmentiran, a karakteriziraju ga suprotstavljeni narativi koji su i dalje ukorijenjeni u podjelama iz ratnog perioda. Informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) prvi su put uvedene na razini cijele zemlje kako bi se odgovorilo na dugogodišnju zabrinutost u pogledu integriteta izbora, iako su kašnjenja i nedostaci ograničili transparentnost u fazi provedbe. Izborna administracija uložila je značajne napore, ali su uporna institucionalna i operativna ograničenja, u kombinaciji s povećanim odgovornostima, utjecala na učinkovitost i pravodobnost rada izborne administracije. Biračka prava i dalje podliježu diskriminatornim ograničenjima na temelju etničke pripadnosti i mjesta prebivališta. Pojedine široko formilirane zakonske odredbe neopravdano su ograničavale politički diskurs u predizbornom razdoblju. Ograničen pristup nepristranim informacijama u većini praćenih medija, u kombinaciji s nedostatkom nadzora nad tradicionalnim i društvenim medijima, umanjio je mogućnost birača da donose informirane odluke. U rješavanju izbornih sporova, Središnje izborno povjerenstvo (SIP) bilo je preopterećeno prigovorima koji su se odnosili na preuranjenu kampanju, a istaknuti slučajevi zlorababe administrativnih resursa i dalje nisu riješeni. Izborni dan protekao je uredno, iako su uočene tehničke poteškoće u uporabi IKT-a, složene procedure u procesima glasovanja i brojanja, te problemi u pogledu tajnosti glasovanja. Na promatranim biračkim mjestima ručno brojanje pokazalo je samo manja odstupanja u odnosu na elektroničke rezultate.

Izborni pravni okvir općenito pruža odgovarajuću osnovu za održavanje demokratskih izbora. Opsežne zakonske izmjene koje je Ured visokog predstavnika nametnuo 2022. i 2024. godine osnažile su zaštitne mehanizme i odgovorile na neke od prethodnih preporuka ODIHR-a. Međutim, važne preporuke ODIHR-a i Europske komisije za demokraciju putem prava (Venecijanska komisija) za rješavanje pitanja u svezi ograničenja biračkog prava zasnovanih na nacionalnoj pripadnosti i prebivalištu, zlorababe administrativnih resursa, rješavanja izbornih sporova, nadzora nad financiranjem kampanje i odvrćajućih sankcija i dalje nisu provedene. Nadalje, zakonodavstvo sadrži veći broj široko formuliranih odredbi koje, prema trenutačnom tumačenju i primjeni, izazivaju zabrinutost zbog nerazmjernih ograničenja slobode izražavanja. Zakon nedostavno uređuje ponovno prebrojavanje glasova, dajući SIP-u široke diskrecijske ovlasti bez odgovarajućih zaštitnih mehanizama protiv proizvoljnih i selektivnih odluka.

Izborna administracija uložila je znatne napore u izvršavanju svojih odgovornosti, ali trajna institucionalna i operativna ograničenja utjecala su na učinkovitost i pravodobnost njezina rada. Tehničke pripreme bile su obilježene značajnim izazovima, što uključuje primjetna kašnjenja u raspoređivanju uređaja za informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT), poteškoće u formiranju biračkih odbora (BO) i angažiranju tehničkih operatera, te zakašnjenje i nedostatnu obuku članova izbornih povjerenstava i educiranje birača o novim metodama glasovanja i novom glasačkom listiću. Općenito, SIP je uživalo povjerenje određenog broja političkih stranaka i organizacija civilnog društva, unatoč tome što su prepoznavale njegove ograničene kapacitete, međutim više aktera je izrazilo zabrinutost u pogledu njegove neovisnosti i nepristranosti.

Izmjene i dopune iz 2024. godine omogućavaju uporabu izbornih tehnologija u cijeloj zemlji. Izborne tehnologije uvedene su u odgovoru na prethodno izraženu zabrinutost u svezi lažnog predstavljanja birača i lažiranog brojanja glasova, uz navedeni cilj dalje zaštite integriteta izbora. Zakon ne sadrži

dostatne odredbe za učinkovitu provedbu, a raspoređivanje uređaja za IKT bilo je provedeno na brzinu, uz ograničeno vrijeme za testiranje, educiranje birača i obuku izbornih službenika. Kako bi omogućio uporabu skenera, SIP je moralo da koristi široke diskrecione ovlasti kako bi, bez izmjene zakona, promijenilo format glasačkog listića, zamijenivši imena kandidata brojevima. Nadalje, zakon ne propisuje jasne kriterije za ponovno prebrojavanje glasova u slučaju nepodudaranja između ručnog brojanja i brojanja putem skenera, prepuštajući takve odluke diskrecijskoj ocjeni SIP-a. Iako je uvođenje IKT-a povećalo očekivanja u svezi osnaženog izbornog integriteta, u ključnim aspektima procesa nedostajala je transparentnost, jer relevantne informacije o napretku provedbe i integritetu IKT sustava nisu bile pravodobno javno dostupne, što je suprotno međunarodnim preporukama.

Središnji birački spisak, koji vodi SIP, sadrži 3,4 milijuna registriranih birača. Od tog broja, 48.078 birača registrirano je za glasovanje u inozemstvu. Akteri su općenito izrazili povjerenje u inkluzivnost spiska, unatoč tome što se na njemu i dalje nalaze preminuli birači i birači koji formalno imaju prijavljeno prebivalište u zemlji, a *de facto* žive u inozemstvu. Mnogi od aktera izrazili su očekivanja da će uporaba uređaja za identifikaciju birača učinkovito spriječiti zlouporabu takvih upisa. Iako su birači imali brojne mogućnosti da provjere i korigiraju vlastite podatke u biračkom spisku, SIP nije objavilo privremeni birački spisak na internetu, kako je propisano zakonom, čime su se ograničile mogućnosti za učinkovit javni nadzor. Suprotno međunarodnim standardima, osobe kojima je sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost lišene su biračkog prava.

Pravo glasovanja i pravo kandidiranja za predsjedničke funkcije na državnoj i entitetskoj razini i dalje podliježu diskriminatornim ograničenjima zasnovanim na nacionalnoj pripadnosti i prebivalištu, unatoč presudama Europskog suda za ljudska prava i ranijim preporukama ODIHR-a i Vijeća Europe. Zasebno, relevantne presude Ustavnog suda BiH i dalje nisu riješene. U postupku koji je u cjelini bio inkluzivan, SIP je ovjerilo 75 od 77 prijavljenih stranaka i sva četiri neovisna kandidata, a potom i 29 koalicija, koje su predložile ukupno 7.028 kandidata, uključujući 2.977 žena. Moguće je da su opsežni zahtjevi u pogledu dokumentacije, uključujući i dupliciranje u podnošenju identične dokumentacije u elektroničkom i tiskanom obliku, otežavali potencijalnim kandidatima ostvarivanje prava na kandidiranje.

Žene su i dalje nedovoljno zastupljene u političkom životu, sa 21 posto članica državnog zakonodavnog tijela, te 33 posto, odnosno 28 posto članica zakonodavnih tijela FBiH i RS. Na čelu Vijeća ministara BiH je žena. Međutim, žene čine svega 20 posto Vijeća ministara i 23,5 posto ministarskih funkcija u entitetskim vladama. Unatoč tome što je na svim kandidacijskim listama poštovana rodna kvota od 40 posto, žene su bile nositeljice tek oko 14 posto lista za zakonodavna tijela na državnoj i entitetskoj razini. Mnogi sugovornici Izborne promatračke misije ODIHR-a naveli su da se kandidatkinje često predlažu samo formalno, radi ispunjavanja rodne kvote. Izmjene iz 2024. godine, kojima se od stranaka zahtijeva da promiču rodnu ravnopravnost tijekom kampanje, nisu dovele do osjetnog povećanja vidljivosti kandidatkinja na ovim izborima.

Kampanja je bila natjecateljskog karaktera, a osnovne slobode bile su poštovane, dok su kandidati primarno ciljali na vlastite nacionalne zajednice, te je zabilježeno više slučajeva negativne kampanje i retorike podjela. Službeno razdoblje kampanje trajalo je od 4. rujna do 3. listopada. Na temelju zabrane preuranjene kampanje, koja vrijedi od raspisivanja izbora do početka službene kampanje, političkim akterima izrečene su novčane kazne u ukupnom iznosu od 655.500 KM, uglavnom zbog neplaćenih objava na društvenim mrežama. U odsustvu dostatnih zakonskih odredbi kojima se uređuje zlouporaba administrativnih resursa, entitetske, županijske-kantonalne i općinske-opštinske vlasti nakon raspisivanja izbora revidirale su svoje proračune ili raspoređivale ranije odobrena sredstva za povećanje plaća i mirovina, te dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata, radi neprimjerenog utjecaja na birače. Takve prakse narušile su ravnopravne uvjete izbornog nadmetanja, dajući nositeljima vlasti neprimjerenu prednost.

Propisi koji uređuju izbornu kampanju primjenjuju se i na internetu. Međutim, institucionalni okviri za rješavanje problema u online kampanji nisu dostatni, a nijedno tijelo nije nadležno za nadzor online kampanje niti za komunikaciju sa velikim tehnološkim kompanijama. Iako je SIP provodilo propise o kampanji i izricalo sankcije, nije pratilo online kampanju niti koristilo dostupne mehanizme za prijavljivanje sadržaja, navodeći slab odaziv platformi u prošlosti. Općenito, nedostatak javno dostupnih informacija o aktivnostima nadležnih tijela i o tome kako platforme primjenjuju svoje politike narušio je transparentnost i djelotvornost provedbe propisa. Praćenjem društvenih mreža Misija ODIHR-a utvrdila je postojanje polariziranog online okruženja, u kojem se većina kandidata oslanjala na društvene mreže. Online diskurs oblikovale su i anonimne medijske internetske stranice i računi na društvenim mrežama, mreže koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem, te sadržaji generirani umjetnom inteligencijom, koji su često uključivali obmanjujuće informacije i zapaljivu retoriku. Izostanak nadzora nad ovim aktivnostima, zajedno s nepostojanjem obveze velikih tehnoloških kompanija da ublaže rizike koje oni predstavljaju, narušio je mogućnost birača da donose informirane odluke.

Propisi o financiranju izborne kampanje predviđaju javno i privatno financiranje, te ograničenja donacija i rashoda, ali obveze izvješćivanja ne omogućuju biračima pristup relevantnim informacijama o takvom financiranju prije izbornog dana. Svi kandidati dostavili su obvezna predizborna izvješća, a SIP je potom učinio izvješća dostupnim online. Iako je SIP nadležno za nadzor financiranja stranaka i kampanja, objavljivanje financijskih izvješća i izricanje sankcija, nedostaju mu potrebni resursi i metodologija za djelotvoran nadzor. Nedavne izmjene pooštrile su obveze izvješćivanja, ali i dalje postoje nedostaci, uključujući nepostojanje roka za reviziju i izostanak propisa koji uređuju vođenje kampanje od strane trećih osoba. Općenito, regulatorni okvir, onako kako se trenutačno provodi, ne osigurava transparentnost i djelotvoran nadzor.

Medijsko okruženje je pluralističko, međutim podijeljeno je po nacionalnim i političkim linijama, a neovisnost medija narušena je političkim i poslovnim interesima, te kontinuiranim pritiscima na novinare, što dovodi do samocenzure i drugih ograničenja. U razdoblju od posljednjih općih izbora, na državnoj i entitetskoj razini usvojeno je više restriktivnih zakonodavnih inicijativa, što uključuje i rekriminalizaciju klevete u Republici Srpskoj. Većina medija koje je pratila Misija ODIHR-a, nije poštovala zakonsku obvezu uravnoteženog i nepristranog izvješćivanja o izborima. Nadalje, nijedan od triju javnih emitera nije izvješćivao o kampanji u informativnim emisijama, već su se usredotočili na izborne pripreme i opsežno izvješćivanje o aktivnostima nositelja vlasti u njihovom službenom svojstvu. Privatni mediji pružali su opsežno, ali stranački pristrano izvješćivanje o kandidatima. Ovi čimbenici, zajedno s umjerenim sudjelovanjem u debatama, ograničili su pristup birača uravnoteženim informacijama i njihovu mogućnost da donose informirane odluke. Unatoč zakonskoj obvezi, Regulatorna agencija za komunikacije nije sustavno pratila medije niti izricala sankcije za kršenje zahtjeva glede izvješćivanja o izborima.

Iako birači i kandidati imaju pristup pravnim lijekovima za povrede svojih izbornih prava, a u predizbornom razdoblju razmotren je velik broj predmeta, sustav rješavanja izbornih sporova i dalje je u velikoj mjeri nedjelotvoran i nema dovoljno resursa. Mehanizam SIP-a za razmatranje prigovora bio je znatno opterećen razmatranjem oko 700 prigovora i prijava zaprimljenih u predizbornom razdoblju, uglavnom u svezi navodne preuranjene kampanje. Istodobno, nedostaci u pravnom okviru onemogućili su SIP da se bavi ozbiljnijim oblicima izbornih nepravilnosti, a posebno zlouporabom administrativnih resursa. Unatoč ranijim preporukama ODIHR-a, transparentnost rješavanja izbornih sporova pred upravnim i sudskim tijelima ostala je ograničena jer SIP nije objavljivao odluke niti tekstove prigovora, a sudska ročišta nisu bila otvorena za javnost.

Zakon predviđa promatranje svih faza izbornog procesa od strane domaćih i međunarodnih promatrača, te promatrača koje imenuju politički subjekti. U inkluzivnom procesu, SIP je akreditirao 756

međunarodnih i 1.557 domaćih promatrača. Promatračka koalicija organizacija civilnog društva *Pod lupom* i Transparency International BiH provodili su aktivnosti dugoročnog promatranja, dok je Koalicija *Pod lupom* na izborni dan rasporedila i oko 9.000 kratkoročnih promatrača.

Izborni dan protekao je uredno, međutim uočen je niz tehničkih poteškoća i problema u svezi složenog postupka glasovanja. Zabilježena su manja kašnjenja s otvaranjem na tri četvrtine posjećenih biračkih mjesta zbog dugotrajnih postupaka otvaranja i problema s novim IKT uređajima. Izborni službenici su općenito na adekvatan način upravljali uporabom uređaja, a proces je ocijenjen negativno na šest posto promatranih biračkih mjesta, što je od značaja. Negativne ocjene uglavnom su se odnosile na ozbiljne nedostatke u osiguravanju tajnosti glasovanja i tehničke probleme s novim uređajima, poput neuspješnog prepoznavanja otisaka prstiju, zaglavljivanja papira ili neprihvatanja glasačkih listića u skenerima. Nadalje, činilo se da birači, a osobito starije osobe, imaju poteškoća s označavanjem glasačkih listića, što ukazuje na nedovoljnu edukaciju birača. Gotovo polovica biračkih centara nije omogućavala samostalan pristup osobama smanjene pokretljivosti. Provedba brojanja ocijenjena je negativno u 25 od 121 promatranja, uglavnom zbog značajnih proceduralnih propusta, što ukazuje na to da su izborni službenici imali ograničeno razumijevanje složenih procedura, te da su pokušavali da pronađu praktična zaobilazna rješenja. Ručno brojanje pokazalo je manja odstupanja u odnosu na elektroničke rezultate. Proces objedinjavanja rezultata općenito je ocijenjen pozitivno, mada promatrači Međunarodne misije za promatranje izbora (IEOM) u nekoliko slučajeva nisu mogli u potpunosti pratiti unos podataka o rezultatima niti provjeriti njihovu točnost, čime je umanjena transparentnost.

PRELIMINARNI NALAZI

Kontekst

Prema Ustavu uspostavljenom Općim okvirnim sporazumom za mir iz 1995. godine, poznatim kao Daytonski mirovni sporazum, Bosna i Hercegovina (BiH) čine dva entiteta: Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) i Republika Srpska (RS).¹ Ustav Bošnjacima, Hrvatima i Srbima daje status konstitutivnih naroda, dok se građani koji se ne identificiraju ni s jednom od ovih skupina mogu izjasniti kao „Ostali“.²

Opći izbori 2022. godine doveli su do formiranja vlasti na državnoj razini, koju čine Socijaldemokratska partija (SDP), Narod i pravda (NiP) i Naša stranka (NS), zajednički poznate kao Trojka, zajedno s Hrvatskom demokratskom zajednicom BiH (HDZ BiH) i Savezom nezavisnih socijaldemokrata (SNSD). U ožujku 2024. godine BiH je otvorila pristupne pregovore s Europskom unijom (EU), koji su od tada u zastoju dok se ne imenuje glavni pregovarač i završe reforme.³ U siječnju 2025. godine Trojka je raskinula koaliciju sa SNSD-om, navodeći neustavno djelovanje i opstrukciju donošenja zakona u svezi EU.⁴ Nakon neuspješnog pokušaja formiranja nove vladajuće većine, vlast, uključujući ministre iz SNSD-a, ostala je na dužnosti. Osuđujuća presuda bivšem predsjedniku RS-a Miloradu Dodiku i prestanak njegova mandata doveli su do prijevremenih predsjedničkih izbora u studenome 2025. godine, djelomično ponovljenih u veljači 2026. godine nakon utvrđivanja nepravilnosti, na kojim je pobijedio kandidat SNSD-a Siniša Karan.

¹ Uz to, Brčko distrikt ima poseban status kao samoupravna administrativna jedinica pod neposrednim suverenitetom države.

² Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2013. godine, 50,11 posto stanovništva BiH izjasnilo se kao Bošnjaci, 30,78 posto kao Srbi, 15,43 posto kao Hrvati, a 3,68 posto kao Ostali ili se nisu izjasnili.

³ Vidjeti [Zaključke Europskog vijeća](#) od 21. i 22. ožujka 2024. godine o otvaranju pristupnih pregovora i uvjetima za njihovo otvaranje (EUCO 7/24). Vidjeti i [Izvjешće Europske komisije o Bosni i Hercegovini](#) od 4. studenoga 2025. godine.

⁴ Vidjeti [Zajedničku izjavu Trojke](#) od 23. siječnja 2025. godine. Zastupnici SNSD-a u Parlamentarnoj skupštini BiH bili su suzdržani prilikom razmatranja Zakona o graničnoj kontroli i Zakona o osobnim podacima po hitnom postupku, koji su usvojeni glasovima SDS-a, Partije demokratskog progresa (PDP) i Za pravdu i red.

Izbori održani 4. listopada 2026. godine provedeni su kako bi se izabrali predstavnici na državnoj, entitetskoj i županijskoj-kantonalnoj razini. Prva primjena izbornih informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u cijeloj zemlji općenito je pozdravljena od strane javnosti, te je povećala očekivanja u pogledu integriteta izbora i imala snažnu potporu međunarodne zajednice u zemlji. Izbori su održani u okolnostima razočaranosti birača političkim akterima i u polariziranom ozračju, obilježenom podijeljenim reakcijama na smrt Ratka Mladića osuđenog za ratne zločine, zločine protiv čovječnosti i genocid, a njegovo navodno veličanje dovelo je do podnošenja krivičnih prijava protiv političara iz RS-a.⁵ Na izbore se uglavnom gledalo kao na nadmetanje između SDP-a i Stranke demokratske akcije (SDA) za vodeću ulogu u formiranju vlasti nakon izbora, odnosno kao na priliku da HDZ BiH osvoji mjesto u Predsjedništvu BiH, a u RS-u kao na nastojanje bloka predvođenog SNSD-om da zadrži vlast osvajanjem predsjedničke funkcije i većine u entitetskoj skupštini.

Žene su i dalje nedovoljno zastupljene u izabranim tijelima i organima vlasti, sa 21 posto članica državnog zakonodavnog tijela, te 33 posto, odnosno 28 posto članica zakonodavnih tijela FBiH i RS. Na čelu Vijeća ministara je žena. Međutim, žene čine 20 posto Vijeća ministara, te zauzimaju 23,5 posto ministarskih pozicija u entitetskim vladama.

Pravni okvir i izborni sustav

Opći izbori prvenstveno su uređeni Ustavom BiH, Izbornim zakonom iz 2001. godine (posljednji put izmijenjenim 2024. godine) i Zakonom o financiranju političkih stranaka iz 2012. godine (posljednji put izmijenjenim 2016. godine).⁶ Općenito, pravni okvir pruža odgovarajuću osnovu za demokratske izbore. Opsežne zakonske izmjene koje je Ured visokog predstavnika (OHR) nametnuo 2022. i 2024. godine ojačale su mehanizme zaštite integriteta izbora i odgovorile na neke od ranijih preporuka ODIHR-a.⁷ OHR je kao razloge za nametanje izmjena naveo nemogućnost domaćih aktera da postignu dogovor o reformama i postizanje cilja da se osnaži izborni integritet.⁸ Različiti akteri pozdravili su izmjene, dok je više političkih aktera istaknulo da ih parlament nije usvojio nakon javnih konsultacija i da nemaju široki politički koncenzus, što je suprotno obvezama preuzetim u okviru OEES-a.⁹ Nacrt izmjena koje je SIP dostavilo 2025. godine doživio je zastoj u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.¹⁰

Unatoč nedavnim izmjenama, određeni uporni i hitni izazovi koji utječu na izborni proces i dalje nisu dostatno riješeni u zakonodavstvu i njegovoj primjeni. Posebice, zlouporaba administrativnih resursa i dalje je neadekvatno uređena, sustavu rješavanja izbornih sporova nedostaje učinkovitost i transparentnost, nadzor nad financiranjem kampanje ostaje nedjelotvoran, a primjena izbornih tehnologija zahtijeva dodatno uređenje. Osim toga, zakon ne propisuje jasne i objektivne kriterije za sve vrste ponovnog prebrojavanja glasova po službenoj dužnosti, čime se SIP-u daju široke diskrecijske

⁵ Dana 28. kolovoza zastupnici SDP-a podnijeli su krivične prijave Tužiteljstvu BiH protiv Milorada Dodika, Staše Košarca, Nenada Stevandića i Draška Stanivukovića.

⁶ Ustavi i zakoni entiteta i Brčko distrikta također se primjenjuju na određene aspekte izbornog procesa. Pravni okvir dopunjuju propisi i odluke SIP-a.

⁷ Konkretno, izmijenjeni zakon izornoj administraciji daje više vremena za razmatranje prigovora, jača odvrćajući učinak sankcija za kršenje pravila kampanje, uvodi zaštitne mehanizme za unaprijeđenje nepristranosti izborne administracije na nižim razinama i obvezuje SIP da objavljuje informacije o prigovorima i odlukama.

⁸ Daytonskim mirovnim sporazumom uspostavljen je i Ured visokog predstavnika (OHR), međunarodno tijelo zaduženo za nadzor provedbe civilnih aspekata mirovnog sporazuma, uključujući ovlasti „da donosi obvezujuće odluke“ i „poduzima mjere protiv javnih dužnosnika kako bi osiguralo djelotvorno funkcioniranje državnih institucija“.

⁹ Stavak 5.8 [OEES-ovog Dokumenta iz Kopenhagena iz 1990. godine](#) predviđa da se zakoni „usvajaju na kraju javnog postupka“.

¹⁰ Cilj ovih izmjena bio je omogućiti preispitivanje unutarnje organizacije SIP-a bez potrebe za dobivanjem saglasnosti Vijeća ministara, utvrđivanje izgleda glasačkog listića i nasumičan odabir biračkih mjesta za kontrolno ponovno prebrojavanje glasova.

ovlasti kojim se ne pruža zaštita od proizvoljne i selektivne provedbe. Temeljitiije ustavne reforme, uključujući one potrebne za uklanjanje diskriminatornih ograničenja u ostvarivanju biračkog prava, i dalje su u zastoju.¹¹ Zasebno, relevantne presude Ustavnog suda BiH i dalje nisu riješene.

Određene široko formulisane zakonske odredbe, onako kako se trenutačno tumače i primjenjuju, izazivaju zabrinutost u svezi neprimjerenih ograničenja na slobodu izražavanja.¹² Naime, zabrana širenja dezinformacija široko je tumačena kako bi se sankcionirale kritike rada izborne administracije i izbornih tehnologija;¹³ političari su se pozivali na krivično djelo psihičkog nasilja, za koje je predviđena kazna do pet godina zatvora ako je počinjeno na internetu, kako bi reagirali na navodno uvredljiv i klevetnički govor;¹⁴ dok je zabrana preuranjene kampanje primjenjivana na načine koji su neprimjereno ograničavali politički diskurs (Vidjeti *Izborna kampanja i Rješavanje izbornih sporova*).

Održano je šest izbornih nadmetanja na tri razine, pri čemu su svi mandati dodijeljeni na razdoblje od četiri godine. Na državnoj razini birači su glasovali za tročlano Predsjedništvo i Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.¹⁵ Na entitetskoj razini birači u FBiH glasovali su za Zastupnički dom Parlamenta FBiH i deset županijskih-kantonálnih skupština. Birači u RS-u glasovali su za Narodnu skupštinu Republike Srpske, te predsjednika i dva dopredsjednika RS-a.¹⁶ Većina članova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Zastupničkog doma Parlamenta FBiH i Narodne skupštine RS-a bira se putem sustava preferencijalnog glasovanja u višečlanim izbornim jedinicama. Dodatna kompenzacijska mjesta dodjeljuju se kandidatima na zatvorenim stranačkim listama, kako bi se osigurala proporcionalna zastupljenost stranaka i koalicija.¹⁷ Nakon neposrednih izbora održat će se četiri posredna izbora.¹⁸

¹¹ Vidjeti presude Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) u predmetima [Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine](#), [Zornić protiv Bosne i Hercegovine](#), [Pilav protiv Bosne i Hercegovine](#) i [Šlaku protiv Bosne i Hercegovine](#). U skladu s Revidiranim akcijskim planom za provedbu presuda ESLJP-a, Vijeće ministara je u srpnju 2025. godine uspostavilo radnu skupinu od 12 članova zaduženu za izradu izmjena Ustava i Izbornog zakona; do danas nijedna izmjena nije usvojena. Zaključno s lipnjem 2026. godine, [nadzor Odbora ministara nad izvršenjem presuda ESLJP-a](#) i dalje traje.

¹² U stavku 34 [Općeg komentara br. 34](#) o članku 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (ICCPR) navodi se da ograničenja ne smiju biti preširoka; moraju biti razmjerna, primjerena svrsi zaštite i predstavljati najmanje restriktivno sredstvo kojim se ta svrha može postići. Razmjernost se mora poštovati i u zakonu i u njegovoj primjeni od strane upravnih i sudskih organa. Vidjeti i [Izvešće o slobodi izražavanja, zabrani govora mržnje i promicanju pluralizma u kontekstu izbornih kampanja](#) (Venecijanske komisije) iz 2024. godine.

¹³ Primjerice, SIP je više puta sankcioniralo SNSD zbog izjava o vjerodostojnosti novouvedenih izbornih tehnologija koje je ocijenilo kao dezinformacije.

¹⁴ U srpnju 2026. godine Općinski sud u Sarajevu osudio je blogera Amira Pašića Faću na dvije godine i osam mjeseci zatvora zbog psihičkog nasilja počinjenog putem društvenih mreža, u vezi s ponovljenim verbalnim zlostavljanjem javnih osoba i novinara tijekom 2025. godine. U rujnu je ponovno uhićen nakon prijave općinske načelnice i kandidatkinje na izborima Benjamine Karić zbog navodnih uvredljivih izjava na internetu. U [Općem komentaru br. 34](#) o članku 19. ICCPR-a navodi se sljedeće: „Načelo razmjernosti mora uzeti u obzir i oblik izražavanja o kojem je riječ, kao i sredstva njegova širenja. Primjerice, Pakt pridaje posebno veliku vrijednost nespontanom izražavanju u okolnostima javne rasprave u demokratskom društvu o osobama iz javne i političke domene.“

¹⁵ Tročlano Predsjedništvo bira se prostom većinom glasova, pri čemu birači iz FBiH biraju bošnjačkog i hrvatskog kandidata, a birači iz RS-a srpskog kandidata. Tri člana izmjenjuju se na dužnosti predsjedatelja Predsjedništva svakih osam mjeseci.

¹⁶ Kandidat koji dobije najviše glasova bira se za predsjednika, dok se kandidati s najvećim brojem glasova iz druga dva konstitutivna naroda biraju za dopredsjednike.

¹⁷ Svakom konstitutivnom narodu zajamčena su najmanje četiri mjesta i u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH i u Narodnoj skupštini RS-a. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH ima 42 člana: 21 se bira iz pet višečlanih izbornih jedinica u FBiH, a devet iz triju višečlanih izbornih jedinica u RS-u. Putem kompenzacijskog sustava dodjeljuje se još sedam mandata iz FBiH i pet iz RS-a. Zastupnički dom Parlamenta FBiH ima 98 zastupnika, od kojih se 73 biraju iz 12 višečlanih izbornih jedinica, dok se 25 mandata dodjeljuje putem kompenzacijskih lista. Narodna skupština RS-a ima 83 poslanika, od kojih se 63 biraju iz devet višečlanih izbornih jedinica, dok se 20 mandata dodjeljuje putem kompenzacijskih lista.

¹⁸ Deset županijskih-kantonálnih skupština bira Dom naroda Parlamenta FBiH. Zastupnički dom Parlamenta FBiH i Narodna skupština RS-a biraju Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Dom naroda i Zastupnički dom Parlamenta FBiH biraju predsjednika i dopredsjednike FBiH.

Unatoč dugogodišnjim preporukama ODIHR-a i postojećim zakonskim obvezama, utvrđivanje granica izbornih jedinica i dalje je u zastoju jer je usko povezano sa zastupljenošću triju konstitutivnih naroda, zbog čega ostaju neriješena značajna odstupanja u broju birača po mandatu, kao i zabrinutost u pogledu jednakosti glasa.¹⁹

Izborna administracija

Izbornu administraciju čine SIP, 143 općinska i gradska izborna povjerenstva (OIP), te oko 5.204 biračka odbora (BO) i 385 mobilnih timova.²⁰ Iako su žene bile dobro zastupljene u izbornim povjerenstvima srednje razine, čineći 47 posto njihovih članova i 37 posto predsjednika OIP, samo su dva od sedam članova SIP-a žene, što je ispod propisane rodne kvote.²¹ Općenito, SIP je uživalo povjerenje određenih političkih stranaka i organizacija civilnog društva, unatoč tome što su prepoznavale njegove ograničene kapacitete, međutim više aktera je izrazilo zabrinutost u pogledu njegove neovisnosti i nepristranosti.

SIP je donijelo ili ažuriralo više propisa, između ostalog i u svezi formata glasačkog listića, uporabe IKT, imenovanja BO i tehničkih operatera, registriranja birača i kandidata i financiranja kampanje. Međutim, određeni aspekti procesa uređeni su kasno ili su ostali nedovoljno razrađeni, između ostalog i u svezi primjene IKT i verificiranja i utvrđivanja izbornih rezultata.²² Unatoč zakonskim obvezama, nisu svi propisi i instrukcije objavljivani dosljedno i pravodobno. SIP je održavalo redovite javne sjednice uz prijenos uživo, a snimke su bile dostupne na internetu. Međutim, većina sjednica sazivana je u kratkom roku, što promatračima nije omogućavalo osobnu nazočnost, dok su se suštinske rasprave vodile na zatvorenim sastancima. Ovakve prakse umanjile su transparentnost SIP-a i njegovu odgovornost prema javnosti.

SIP nije imalo dostatnih ljudskih resursa za ispunjavanje svojih proširenih obveza, a što je utjecalo na njegove operativne kapacitete.²³ Unatoč znatnim naporima izborne administracije, uporni izazovi, a što se između ostalog odnosilo i na veliki obim posla i nedostatne financijske i ljudske resurse na svim razinama, narušavali su učinkovitost priprema. Iako je izborna administracija ispoštovala većinu rokova, zabilježena su primjetna kašnjenja u određenim tehničkim i administrativnim oblastima. Sa formiranjem BO se znatno kasnilo u većini općina, prvenstveno zbog nedovoljnog broja kandidata predloženih od strane političkih stranaka, što je odražavalo ograničene baze potpore i etničke zastupljenosti u pojedinim područjima, kao i zbog povlačenja prijave i ograničenog broja kandidata na popisima koje vode SIP i OIP. Ove poteškoće pripisivane su povećanim obvezama u svezi uporabe IKT, nedostatku kvalificiranog osoblja, niskim naknadama i općem nedostatku interesa. Iz istih razloga pojavili su se i izazovi u osiguravanju dostatnog broja tehničkih operatera. Dana 2. listopada, SIP je

¹⁹ Za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH, četiri od osam višечlanih izbornih jedinica imaju odstupanja koja premašuju dopuštenih 15 posto u odnosu na prosječan broj registriranih birača po mandatu; za Zastupnički dom Parlamenta FBiH to je slučaj u šest od 12, a za Narodnu skupštinu RS-a u tri od devet višечlanih izbornih jedinica. Ustavni sud je 2010. godine istaknuo da raspored izbornih jedinica može utjecati na mjeru u kojoj se izborni rezultati odražavaju na zastupljenost pojedinih konstitutivnih naroda.

²⁰ SIP je stalno tijelo sa sedam članova koje parlament imenuje na mandat od sedam godina, a čine ga dva Bošnjaka, dva Hrvata, dva Srbina i jedan predstavnik "Ostalih". OIP imenuju općinske i gradske vlasti na mandat od sedam godina, nakon javnog postupka odabira i uz suglasnost SIP-a. BO privremena su tijela koja čine nestranački predsjednici koje imenuje SIP i članovi koje predlažu kandidati zastupljeni u državnom i entitetskim parlamentima. Što uključuje 20 BO u 13 zemalja za glasanje u inozemstvu.

²¹ Po zakonu, sva državna tijela moraju ispunjavati rodnu kvotu od 40 posto i odražavati etnički sastav relevantne općine. Sukladno ustaljenoj praksi, OIP su zbirno ispoštovala zahtjev u pogledu rodne zastupljenosti, dok to nije bilo slučaj sa 27 pojedinačnih OIP.

²² Prvenstveno u svezi postupaka glasanja i prebrojavanja uporabom IKT, imenovanja BO i IKT-operatera, registracije birača i kandidata, te financiranja kampanja.

²³ Prema unutarnjoj sistematizaciji radnih mjesta i organizacijskoj strukturi iz 2014. godine, SIP ima oko 60 zaposlenih koji obavljaju stručne i administrativne poslove. U prijedlogu pravilnika o unutarnjoj organizaciji iz 2023. godine SIP je predvidjelo udvostručenje broja stručnog osoblja, uz mogućnost angažiranja dodatnih stručnjaka za uvođenje IKT-a; Vijeće ministara BiH nije odobrilo ovaj pravilnik.

izvršilo zamjenu 1.563 predsjednika i dopredsjednika BO u 112 općine-opštine, a OIP su izvjestila o sličnim istupanjima iz drugih BO.

Većina OIP objavljivala je odluke o određivanju biračkih mjesta i formiranju biračkih odbora na općinskim-opštinskim internetskim stranicama ili lokalnim oglasnim pločama, iako nedosljedno. OIP su održavala *ad hoc* sjednice, uglavnom u svezi operativnih pitanja, kojima su predstavnici stranaka ili promatrači rijetko nazočili. Više se OIP požalilo da su instrukcije SIP-a izdavane sa zakašnjenjem, te da su smjernice bile ograničenog karaktera i nedovoljno jasne, što je dovodilo do neizvjesnosti u pogledu pojedinih postupaka.²⁴ Dugoročni promatrači Misije ODIHR-a ocijenili su OIP kao uglavnom učinkovita i predana svom radu.

Kašnjenja u angažiranju osoblja biračkih odbora i isporuci IKT uređaja dovela su do odgode obuke na većini lokacija na kojim je došlo do kašnjenja. Uz potporu dobavljača IKT uređaja i međunarodnih aktera, SIP je provelo program obuke za OIP, instruktore i BO. Većina obuka koje su pratili dugoročni promatrači Misije ODIHR-a nije sveobuhvatno obradila sve ključne aspekte, što uključuje rukovanje IKT uređajima, zaštitu tajnosti glasovanja, valjanost glasačkih listića, popunjavanje zapisnika i usklađivanje rezultata. Ovaj format obuke pružao je ograničene mogućnosti za praktične vježbe za uporabu novih uređaja, a priručnici nisu bili dovoljno jasni u pogledu pojedinih postupaka na izborni dan i rada IKT uređaja.

Uvođenje IKT-a, zajedno s novim izgledom glasačkog listića, zahtijevalo je intenzivniju edukaciju birača. Kampanja SIP-a, pokrenuta oko dva mjeseca prije izbornog dana, uglavnom je bila ograničena na sadržaje na elektronskim medijima i društvenim mrežama.²⁵ Ovi sadržaji obuhvaćali su postupke glasovanja uz uporabu novih uređaja, pravo na slobodno i tajno glasovanje, sudjelovanje žena i birača koji prvi put glasuju te „govor mržnje“ tijekom kampanje. Nekoliko međunarodnih aktera podržalo je edukaciju birača koju je SIP provodilo na terenu o uporabi izborne IKT opreme i promjenama u postupcima glasovanja, dok su organizacije civilnog društva i političke stranke također provodile aktivnosti na informiranju birača. Međutim, obim i opseg ovih aktivnosti i dalje su bili ograničenog karaktera, a aktivnosti su se primarno fokusirale na urbana područja, zbog čega su potencijalno starije osobe i stanovništvo u ruralnim područjima ostale uskraćene za dostatne informacije.²⁶ Iako je uključivanje više aktera proširilo aktivnosti edukacije birača, nosilo je i rizik pružanja nedosljednih ili međusobno proturječnih informacija.²⁷

Iako zakon zahtijeva da se pri određivanju biračkih mjesta uzmu u obzir potrebe birača s invaliditetom u pogledu pristupačnosti, sugovornici Misije ODIHR-a iz organizacija koje predstavljaju osobe s invaliditetom upozorili su na dugogodišnje barijere njihovom sudjelovanju u izbornom procesu. One uključuju fizičke barijere u mnogim prostorijama za glasovanje, kao i društvene barijere i nedovoljnu svijest izbornih službenika o specifičnim potrebama ovih birača. Iako su audiovizualni materijali za edukaciju birača uključivali tumačenje na znakovni jezik i titlove, većina materijala za edukaciju birača i izbornih materijala, uključujući glasačke listiće i izborne IKT uređaje, nije bila prilagođena potrebama

²⁴ To se, primjerice, odnosilo na imenovanje članova biračkih odbora, provedbu simuliranih izbora, aktivnosti obuke, raspoređivanje i odgovornosti operatera, prijevoz izborne IKT opreme, te na aktivnosti na izborni dan.

²⁵ [Preporuka Vijeća Europe o standardima za elektroničko glasovanje iz 2017. godine](#) zahtijeva da „javnost, a osobito birači, budu jasnim i jednostavnim jezikom informirani pravodobno, znatno prije početka glasovanja, o koracima koje treba poduzeti radi glasovanja, te o pravilnoj uporabi i funkcioniranju sustava“.

²⁶ Na Facebook stranici SIP-a, 27 najgledanijih objava ostvarilo je oko 720.550 pregleda tijekom mjeseca prije izbora. Zasebno, Instagram stranica SIP-a ostvarila je približno 242.200 pregleda u istom razdoblju, a na YouTube je ostvareno oko 321.200 pregleda. Najgledanija objava bila je javni poziv za operatere na biračkim mjestima, objavljen 10. rujna.

²⁷ Primjerice, neki akteri savjetovali su biračima da ne koriste preferencijalne glasove.

birača s oštećenjima vida ili kognitivnim poteškoćama, čime je ograničena njihova mogućnost da glasuju samostalno i tajno, što nije sukladno međunarodnim standardima i dobroj praksi.²⁸

Izborne informacijske i komunikacijske tehnologije

Izorno zakonodavstvo izmijenjeno je 2024. godine kako bi se omogućila uporaba IKT uređaja u cijeloj zemlji za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača, te optičko skeniranje glasačkih listića, s navedenim ciljem sprječavanja lažnog predstavljanja birača i lažiranog prebrojavanja glasova.²⁹ Uvođenje IKT-a uglavnom je dobilo potporu javnosti;³⁰ međutim, pravna osnova i financiranje njegove uporabe uspostavljeni su izmjenama koje je nametnuo OHR, bez parlamentarnog postupka i širokog političkog konsenzusa, što je suprotno obvezama preuzetim u okviru OESS-a.³¹

Uporaba IKT-a u cijeloj zemlji temelji se na pilot-projektima iz 2024. godine, iako su oni uključivali drukčije tehnologije. Sukladno međunarodnim preporukama, SIP je nakon pilot-projekata pripremio Studiju izvedivosti, koja je sadržavala niz preduvjeta za primjenu IKT-a, od kojih većina nije pravodobno ispunjena.³² Nakon znatno kašnjenja sa dodjelom sredstava, SIP je u rujnu 2025. godine pokrenulo postupak javne nabave, koji je bio obilježen javnim kontroverzama i sudskim sporovima, a okončan je tek 18. svibnja 2026. godine, nakon raspisivanja izbora.³³ Time je znatno skraćeno vrijeme raspoloživo za pravilno uvođenje IKT-a, a što uključuje edukaciju birača i obučavanje izborne administracije, te su se pojavile sumnje u svezi pravodobne konfiguracije, testiranja i raspoređivanja opreme prije izbornog dana, što je suprotno međunarodnim preporukama.³⁴

Izborni zakon zahtijeva da SIP donese odluku kojom utvrđuje jesu li ispunjeni potrebni tehnički uvjeti za uporabu IKT-a tijekom izbora. Odluka usvojena 2. listopada, kojom se potvrđuje ispunjavanje tehničkih uvjeta, temeljila se i na povratnim informacijama s oglednih (simuliranih) izbora održanih 11. i 18. rujna.³⁵ Tijekom oba testa dugoročni promatrači Misije ODIHR-a uočili su da su uređaji za biometrijsku identifikaciju uglavnom dobro funkcionirali; međutim, zabilježen je niz izazova, osobito

²⁸ Vidjeti članak 29 [Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2006. godine](#). U stavku 18 [Općeg komentara br. 11 iz 2026. godine](#) uz ovu konvenciju ponavlja se da države trebaju „osigurati da postupci glasanja, prostorije i materijali budu primjereni, pristupačni i jednostavni za razumijevanje i uporabu osobama s invaliditetom, ravnopravno s drugima, čime pristupačnost postaje preduvjet za smisleno ostvarivanje političkih prava...“.

²⁹ Osim toga, značajan dio uvođenja IKT-a obuhvaća potpuno novi sustav SIP-a za centralizirano upravljanje izbornim procesom. Sustav objedinjuje pomoćne aplikacije i podatke iz IKT uređaja, kao i više softverskih alata za agregiranje i objavljivanje izbornih rezultata.

³⁰ Mnogi sugovornici Misije ODIHR-a izrazili su nadu da će uvođenje izbornih IKT unaprijediti integritet procesa. Vidjeti i [istraživanje koalicije Pod lupom](#), u kojem je većina ispitanika podržala njihovo uvođenje.

³¹ Financiranje je osigurano iz dobiti Središnje banke BiH. Vidjeti stavak 5.8 [OESS-ovog Dokumenta iz Kopenhagena iz 1990. godine](#).

³² Ovi preduvjeti [uključivali su](#): i. pravodobnu dodjelu sredstava, ii. inkluzivno sudjelovanje političkih stranaka i relevantnih državnih institucija, iii. jačanje kadrovskih i institucionalnih kapaciteta SIP-a, iv. jačanje izborne infrastrukture, v. kontinuiranu edukaciju birača i vi. obuku izborne administracije.

³³ Smartmatic je izabran kao dobavljač, uz vrijednost dodijeljenog ugovora od 74,5 milijuna KM (približno 38,1 milijun eura; 1 KM iznosi 0,51 euro). Jedan član SIP-a [naveo je](#) u izdvojenom mišljenju da je izvješće o ocjeni ponuda više puta mijenjano pod pritiskom, čime je neopravdano diskvalificirana druga ponuda, iako je bila jeftinija za 17 milijuna KM. Tijekom postupka nadmetanja podneseno je nekoliko žalbi, što je dodatno odgodilo postupak nabave. Jedna žalba, podnesena 28. svibnja, još uvijek je u postupku pred Sudom BiH.

³⁴ Većina opreme uvezena je i konfigurirana u razdoblju od deset dana prije izbora, što uključuje i sustav SIP-a za centralizirano upravljanje izborima, koji je također razvio Smartmatic. Sustav, uključujući i softver za ručno i elektroničko prebrojavanje glasova putem skenera te prijenos rezultata, stavljen je u uporabu četiri dana prije izbora, čime je ostavljeno ograničeno vrijeme za testiranje. [Preporuka Vijeća Europe o standardima za elektroničko glasanje iz 2017. godine](#) zahtijeva da se IKT uvodi postupno i progresivno te da [provedba svih pilot-projekata elektroničkog glasanja počne znatno prije izbora](#). Vidjeti i preporuku 11. iz [Završnog izvješća OESS-a/ODIHR-a o lokalnim izborima održanim 6. listopada 2024. godine](#).

³⁵ Odluka je usvojena nakon što je, sukladno zakonu, SIP uradio internu procjenu ispunjavanja tehničkih uvjeta i dobio pozitivne povratne informacije od Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) i Agencije za zaštitu osobnih podataka.

u svezi dostave izbornih materijala, funkcioniranja opreme, pripremljenosti izbornog osoblja i razumijevanja novih postupaka od strane birača, uključujući način očuvanja tajnosti glasovanja, posebno kod starijih birača.³⁶

Iako zakonodavstvo općenito predviđa uporabu IKT-a, ono sadržava znatne nedostatke, ostavljajući SIP-u široke ovlasti za donošenje odluka. Zakon ne propisuje zahtjeve u pogledu transparentnosti, odgovornosti, pouzdanosti i sigurnosti IKT-a niti detaljno uređuje tehničke uvjete koje treba ispuniti, vrstu konzultacija koja treba provesti s drugim institucijama i rokove za donošenje odluke o uporabi IKT-a na konkretnim izborima, čime se narušavaju stabilnost pravnog okvira i proces planiranja. Zakon također ne propisuje jasne kriterije za obvezno ponovno prebrojavanje glasova u slučaju razlika između elektroničkog i ručnog prebrojavanja, prepuštajući takve odluke diskrecijskoj ocjeni SIP-a.³⁷ Kako bi omogućio uporabu skenera, SIP je promijenilo format glasačkog listića, zamijenivši imena kandidata brojevima, bez izmjene zakona.³⁸

Proces uvođenja IKT-a bio je ubrzan i nije proveden transparentno, što je suprotno međunarodnim preporukama. Nekoliko dana prije izbora pojedini članovi SIP-a i javnost još uvijek nisu bili informirani o napretku u provedbi IKT-a, utvrđenim i otklonjenim nedostacima, te broju isporučenih, konfiguriranih i testiranih uređaja.³⁹ Većina tehničke dokumentacije nije objavljena, što je dodatno ograničilo transparentnost.⁴⁰ Suprotno međunarodnim preporukama, zakon ne predviđa neovisnu reviziju i certificiranje izbornih tehnologija. Ipak, SIP je angažiralo privatnu tvrtku za provjeru IKT uređaja, no provjera je provedena tek 16. rujna, čime su ograničene mogućnosti za smislen javni nadzor i objavljivanje nalaza prije izbornog dana.⁴¹

U nastojanju da osigura djelotvornu primjenu, SIP je formiralo posebnu jedinicu za IKT te koordinacijske i projektne timove koji uključuju nekoliko državnih institucija. Međutim, ukupna institucionalna potpora bila je neujednačena, a prema navodima SIP-a, pojedine institucije aktivno su opstruirale uvođenje IKT-a. Nadalje, upravljanje kibernetičkom sigurnošću i dalje predstavlja izazov jer zemlji nedostaju odgovarajuće institucionalne strukture, što uključuje i operativni tim BiH za odgovor na računalne incidente.⁴² Zbog nedostatka osoblja te ograničenih kapaciteta i vremena, SIP u

³⁶ Nakon simuliranih izbora održanih 11. rujna, [SIP je priopćio](#) da su biometrijski uređaji dobro funkcionirali i da je prijenos rezultata bio siguran, dok OIP nisu dostavila zakonom propisana izvješća o testiranju. U razdoblju do izbornog dana, SIP nije objavilo informacije o drugim simuliranim izborima, niti završno izvješće niti o jednom od dva simulirana izbora. [OEES-ov Dokument iz Kopenhagena iz 1990. godine](#) zahtijeva od država sudionica da „jamče opće i jednako biračko pravo punoljetnim građanima“.

³⁷ SIP će razlike koje prijavi sustav za centralizirano upravljanje koristiti pri odlučivanju o ponovnom prebrojavanju glasova u Glavnom centru za brojanje.

³⁸ Ranije dostavljeni [naert izmjena](#) po ovom pitanju nije usvojen u parlamentu.

³⁹ Testiranjima koja je organizirao Smartmatic nazočili su samo predstavnici SIP-a, bez nazočnosti međunarodnih, domaćih i stranačkih promatrača. [Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o uporabi IKT-a iz 2022. godine](#) zahtijevaju osiguravanje transparentnosti u svim aspektima IKT-rješenja.

⁴⁰ Pozivajući se na tajnost sustava i zabrinutost u pogledu privatnosti podataka, SIP nije objavio upute za rukovanje i obradu, pohranu i uništavanje podataka birača, različita izvješća Smartmatica o napretku primjene IKT-a, tiskanju glasačkih listića, prijevozu i održavanju opreme, konfiguraciji hardvera i softvera, kao ni nalaze testiranja kibernetičke sigurnosti provedenog tijekom simuliranih izbora. Informacije o izvornom kodu te poduzetim mjerama i jamstvima pouzdanosti i sigurnosti IKT sustava nisu javno objavljene.

⁴¹ Tvrtki Pro V&V dodijeljen je ugovor za provjeru konfiguracije IKT-a u vrijednosti od 661.050 KM, međutim izvješća nisu bila javno dostupna zaključno s izbornim danom. [Preporuka Vijeća Europe o standardima za elektroničko glasovanje iz 2017. godine](#) preporučuje da se „komponente sustava elektroničkog glasovanja načine javno dostupnim radi verifikacije i certifikacije“ te da „prije uvođenja sustava elektroničkog glasovanja [...] neovisno i stručno tijelo ocijeni usklađenost sustava elektroničkog glasovanja i svake IKT komponente s tehničkim zahtjevima“. [Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o uporabi IKT-a iz 2022. godine](#) preporučuju „da neovisni stručnjaci prije primjene ocijene IKT rješenja koja se koriste u izbornom procesu“.

⁴² Iako je SIP obavijestilo Misiju ODIHR-a da su testiranja kibernetičke sigurnosti provedena tijekom simuliranih izbora bila zadovoljavajuća, opseg i nalazi testiranja nisu objavljeni. Simulirani izbori i testiranje kibernetičke sigurnosti provedeni su prije dovršetka novog sustava za prijenos podataka i izbornih rezultata. Međuinstitucionalni aranžmani za upravljanje kibernetičkim incidentima na izborni dan nisu definirani. U studenome 2025. godine Ministarstvo sigurnosti [obavijestilo je](#) SIP da novoosnovana jedinica nema osoblja i ne može pružiti potporu SIP-u.

potpunosti ovisi o privatnom dobavljaču u pogledu razvoja, raspoređivanja, stavljanja u funkciju i primjene novog IKT sustava i uređaja, što je suprotno međunarodnim preporukama i dobroj praksi.⁴³

Registracija birača

Pravo glasa imaju građani u dobi od 18 godina i više, osim onih koji izdržavaju zatvorsku kaznu zbog teških kaznenih djela ili protiv kojih je podignuta optužnica za iste, kao i osoba kojima je sudskom odlukom oduzeta poslovna sposobnost, između ostalog i zbog intelektualnog ili psihosocijalnog invaliditeta; ovo posljednje ograničenje suprotno je međunarodnim standardima i ranijim preporukama ODIHR-a.⁴⁴ Pravo glasa na izborima za Predsjedništvo BiH ograničeno je prebivalištem, jer birači upisani u RS-u mogu glasovati samo za srpskog kandidata, dok birači u FBiH mogu glasovati samo za bošnjačkog ili hrvatskog kandidata. Prema zakonu, građani s prebivalištem u Brčko distriktu glasuju za institucije FBiH ili RS-a, ovisno o svojem entitetskom državljanstvu. Među njima, 9.687 građana (11% glasačkog tijela) koji ispunjavaju uvjete za glasovanje nije se opredijelilo ni za jedno entitetsko državljanstvo, zbog čega nisu bili uključeni u birački popis i nisu mogli ostvariti pravo glasa.⁴⁵

SIP vodi stalni Središnji birački spisak (SBS) putem sustava pasivnog i kontinuiranog upisa birača, koristeći podatke iz relevantnih javnih baza podataka.⁴⁶ Stalni nedostaci u matičnim i evidencijama prebivališta utječu na točnost informacija koje se dostavljaju SIP-u.⁴⁷ Iako je SBS uglavnom inkluzivan, neki od sugovornika Misije ODIHR-a potvrdili su da se u njemu i dalje nalaze preminuli birači i birači koji formalno imaju prijavljeno prebivalište u zemlji, a *de facto* žive u inozemstvu.⁴⁸ U tom pogledu većina sugovornika izrazila je očekivanje da će uvođenje biometrijske identifikacije birača znatno smanjiti mogućnost glasovanja u ime preminulih osoba ili birača iz dijaspore.⁴⁹

Tijekom cijele godine birači su imali brojne mogućnosti provjeriti svoje podatke u SBS putem internetske stranice SIP-a ili u općinskim-opštinskim centrima za registraciju birača, te zatražiti ispravke. Od 6. lipnja do 6. srpnja preliminarni birački spiskovi bili su dostupni za javnu provjeru u

⁴³ Unatoč ograničenim kapacitetima, SIP je poduzelo napore na nadgledanju Smartmaticove provedbe projekta. [Preporuka Vijeća Europe o standardima za elektroničko glasovanje iz 2017. godine](#) preporučuje da se „zakonodavstvom uredi odgovornosti za funkcioniranje sustava elektroničkog glasovanja i osigura da tijelo za upravljanje izborima ima kontrolu nad njima“. [Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o uporabi IKT-a iz 2022. godine](#) preporučuju da „države članice izgrade i zadrže potrebne kapacitete za procjenu, uvođenje i upravljanje uporabom IKT rješenja u izbornom procesu“ te da „snose krajnju odgovornost i kada su uključeni privatni akteri“.

⁴⁴ Vidjeti članke 12. i 29. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom iz 2006. godine. U stavku 48. [Općeg komentara br. 1 uz ovu konvenciju iz 2014. godine](#) navodi se da „sposobnost osobe da donosi odluke ne može biti opravdanje za bilo kakvo isključivanje osoba s invaliditetom iz ostvarivanja njihovih političkih prava, uključujući pravo glasa [i] pravo kandidiranja na izborima“.

⁴⁵ Članak 25. točka (b) [ICCPR-a](#) propisuje da „svaki građanin ima pravo i mogućnost [...] glasovati i biti biran [...]“. Stavak 11. [Općeg komentara br. 25 Odbora UN-a za ljudska prava iz 1996. godine](#) zahtijeva od država da poduzmu „djelotvorne mjere kako bi osigurale da sve osobe koje imaju pravo glasa mogu ostvariti to pravo. Tamo gdje je neophodna registracija, treba je olakšati i ne smiju se nametati prepreke takvoj registraciji“.

⁴⁶ BiH nema jedinstveni registar stanovništva, već sustav međusobno povezanih središnjih administrativnih evidencija koje vodi IDDEEA, uključujući evidencije jedinstvenih matičnih brojeva, identifikacijskih isprava te prebivališta i boravišta. Matične evidencije, što uključuje i podatke o smrti, vode nadležna tijela na općinskoj razini, a relevantni podaci prenose se u središnje registre.

⁴⁷ Za prijavu smrti općini odgovorna je obitelj preminule osobe, koja je dužna dostaviti potvrdu o smrti, ili zdravstvena ustanova. Prema Zakonu o prebivalištu i boravištu državljana BiH, građani su odgovorni za prijavu i odjavu svojeg prebivališta.

⁴⁸ Prema zakonu, građani koji se trajno nastane u inozemstvu ili ondje borave dulje od tri mjeseca dužni su odjaviti prebivalište u BiH, osim ako se ne namjeravaju trajno nastaniti u stranoj državi i održavaju stvarnu vezu s BiH.

⁴⁹ Prema podatcima SIP-a, 827 birača u biračkom popisu označeno je kao preminulo. U nedostatku centraliziranog registra stanovništva i novijeg popisa stanovništva, Agencija za statistiku objavila je da je procijenjeni broj stanovnika u 2024. godini iznosio 3,412.000, na temelju posljednjeg popisa iz 2013. godine, matičnih evidencija i podataka o unutarnjim migracijama. Prema podatcima IDDEEA-e iz rujna 2026. godine, 4.015.809 građana ima prebivalište, a 21.695 boravište u zemlji. Također je evidentirano 3.067.805 važećih osobnih iskaznica, 2.552.117 važećih putovnica i 1.464.932 važeće vozačke dozvole izdane građanima, a sve ove isprave mogu se koristiti za identifikaciju birača.

tiskanom obliku u općinskim-opštinskim centrima za registraciju birača i na odabranim lokacijama. Međutim, suprotno Izbornom zakonu BiH, SIP nije objavilo preliminarni birački spisak na internetu, navodeći zabrinutost u svezi toga da objavljivanje online nije sukladno zakonskim odredbama o zaštiti osobnih podataka, čime je ograničilo mogućnosti za smislenu provjeru. Na zahtjev 18 kandidata i sukladno zakonu, u svrhu provjere dostavljena je elektronička preslika spiska za sporne izborne jedinice. Na konačnom biračkom spisku, zaključenom 20. kolovoza, nalazi se 3.408.517 birača.⁵⁰ Od tog broja, 48.078 birača registrirano je za glasovanje izvan zemlje, a 16.159 za glasovanje putem mobilne glasačke kutije.⁵¹

Registracija kandidata

Svi birači koji ispunjavaju uvjete za glasovanje mogu se kandidirati, osim na izborima za predsjedničke dužnosti na državnoj i entitetskoj razini, za koje vrijede diskriminatorni uvjeti utemeljeni na nacionalnoj pripadnosti i prebivalištu.⁵² Prema zakonu, ne mogu se kandidirati osobe osuđene ili optužene pred međunarodnim ili domaćim sudom za genocid, zločine protiv čovječnosti ili ratne zločine, kao ni javni dužnosnici koji su smijenjeni s dužnosti zbog nepoštovanja odluka OHR-a.⁵³ Kandidate mogu predložiti političke stranke i koalicije, a mogu se kandidirati i kao neovisni kandidati.

U općenito inkluzivnom procesu, SIP je registriralo 560 lista koje su podnijela 82 politička subjekta, s ukupno 7.028 kandidata, uključujući 2.977 žena, za šest neposrednih izbora. Osim toga, za kompenzacijske mandate ovjerene su 64 kandidatske liste koje je podnijelo 36 političkih subjekata, sa 773 kandidata s redovnih ovjerenih lista za odgovarajuće parlamentarne izbore.⁵⁴ Suprotno ranijoj preporuci ODIHR-a i međunarodnoj dobroj praksi, birači su mogli potpisom podržati samo jednu stranku ili neovisnog kandidata za svaku izbornu utrku.⁵⁵ Opsežna dokumentacija potrebna za ovjeru, uključujući i opterećujuću obvezu dostavljanja dokumenata elektronički, a potom i u tiskanom obliku, mogla je potencijalnim kandidatima otežati kandidiranje na izborima.⁵⁶

Dvjesto strankama odbijena je registracija za izbore na svim razinama zbog nedovoljnog broja potpisa potpore, dok je pet drugih ispunilo uvjete samo za izbore na nižim razinama.⁵⁷ Nadalje, tri kandidatske liste nisu registrirane. SIP nije objavio relevantne odluke o registraciji kandidata, što uključuje i nalaze

⁵⁰ Od tog broja, 2.143.439 birača registrirano je za glasovanje za institucije FBiH, a 1.265.078 za institucije RS-a.

⁵¹ Od tog broja, 45.457 opredijelilo se za glasovanje poštom, a 2.621 za glasovanje u diplomatskim predstavništvima. Glasovanje putem mobilne glasačke kutije omogućeno je biračima koji ne mogu napustiti svoj dom, između ostalog i zbog invaliditeta, kao i biračima u bolnicama, ustanovama za institucionalnu skrb, domovima za starije osobe i pritvorskim ustanovama.

⁵² Samo građani koji se izjašnjavaju kao Bošnjaci, Hrvati ili Srbi mogu biti izabrani na predsjedničke funkcije na državnoj i entitetskoj razini te u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH, pod uvjetom da imaju prebivalište u relevantnom entitetu. Osobe koje se izjašnjavaju kao „Ostali“ ne mogu se kandidirati za ove funkcije.

⁵³ OHR je 2023. godine u Kazneni zakon uveo članak 203.a, kojim se za nepoštovanje odluka OHR-a propisuju kazna zatvora, smjena s javne dužnosti i zabrana kandidiranja. Bivši predsjednik RS-a, gospodin Dodik, osuđen je 26. veljače 2025. godine na godinu dana zatvora i šestogodišnju zabranu obnašanja javne dužnosti.

⁵⁴ Političke stranke i potencijalni neovisni kandidati prvo moraju podnijeti prijavu SIP-u radi ovjere sudjelovanja na izborima, dostaviti zakonom propisanu dokumentaciju i potpise potpore birača te platiti pristojbu za ovjeru. SIP je ovjerio 75 od 77 prijavljenih stranaka, sva četiri neovisna kandidata, a potom i 29 koalicija.

⁵⁵ Stavak 196. [Smjernica ODIHR-a i Venecijanske komisije o reguliranju političkih stranaka iz 2020. godine](#) preporučuje da „treba izbjegavati zahtjev prema kojem građanin može potpisom podržati samo jednu stranku, jer bi takva odredba utjecala na njegovo pravo na slobodu udruživanja i mogla lako dovesti do diskvalifikacije stranaka“.

⁵⁶ Odbijene su tri kandidatske liste koje su podnijeli Republikanci BiH: jedna zbog nedostavljanja prijave u tiskanom obliku uz elektroničku verziju, a dvije zbog neotklanjanja nedostataka, odnosno nedostavljanja ovjerenih izjava kandidata o prihvatanju kandidature.

⁵⁷ Pokret MOST 21 i Posavska stranka (PS) u potpunosti su odbijeni, dok su Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović (BPS), Stranka života (SZ), Pokret za modernu i aktivnu Krajinu (PoMAK), Partija demokratskog progresa Republike Srpske (PDP RS) i Snaga naroda – Ramo Isak (SN) ovjereni samo za određene razine izbora na kojima su ispunili uvjet potrebnog broja potpisa. PS, PoMAK i SN podnijeli su Sudu BiH žalbe na odluke SIP-a, a Sud je potvrdio odluke. Ustavni sud potvrdio je odluke SIP-a i Suda BiH kojima je odbijena registracija PoMAK-a i SN-a zbog nedovoljnog broja važećih potpisa.

o utvrđenim nedostacima, čime je umanjena transparentnost. SIP je prijavilo 24 političke stranke Tužiteljstvu zbog sumnje na krivotvorenje potpisa, istodobno nastavljajući njihovu registraciju ondje gdje su svi uvjeti bili ispunjeni, što uključuje i potreban broj važećih potpisa. Podnesene su žalbe na pet odluka SIP-a o ovjeri, od kojih su neke osporavale postupak registracije i nadležnost SIP-a za provjeru autentičnosti potpisa birača; Sud BiH potvrdio je svih pet odluka SIP-a.

Svi registrirani kandidati ispunili su zakonom propisanu rodnu kvotu od 40 posto, uz zahtjev za progresivno raspoređivanje kandidata manje zastupljenog spola na listama.⁵⁸ Među 11 kandidata za Predsjedništvo BiH samo su dvije žene, koje su predložili SNSD i HDZ BiH, dok je na čelu Naše stranke žena koja je kandidatkinja za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Žene su nositeljice na samo 18 od 110 kandidatskih lista za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH (16,4 posto), a čine 17,2 posto kandidata na mjestima koja omogućuju osvajanje mandata na listama za Zastupnički dom Parlamenta FBiH, 9,4 posto na listama za Narodnu skupštinu RS-a i 19 posto na županijskim-kantonalnim listama. Mnogi sugovornici Misije ODIHR-a naveli su da su kandidatkinje često nominirane samo formalno, radi ispunjavanja rodne kvote.

Izborna kampanja

Kampanja je bila natjecateljskog karaktera, a slobode udruživanja i okupljanja uglavnom su poštovane. Službeno razdoblje kampanje trajalo je od 4. rujna do dana prije izbornog dana. Izmjenama iz 2024. godine zabranjeno je vođenje kampanje od raspisivanja izbora do početka službene kampanje, što uključuje neplaćene objave na društvenim mrežama.⁵⁹ Ovako široko postavljene zakonske odredbe izazivaju zabrinutost zbog neprimjerenih ograničenja političkog diskursa (vidjeti *Pravni okvir*). Postupajući po oko 470 prigovora zbog preuranjene kampanje, SIP je izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 655.500 KM.⁶⁰

Parlamentarne stranke iz FBiH i RS-a bile su vidljive tijekom cijelog razdoblja kampanje. Uglavnom su se obraćale svojim etničkim biračkim tijelima, kombinirajući poruke utemeljene na identitetu s političkim porukama usmjerenima na entitete. SDA i NiP naglašavali su jačanje državnih institucija, dok su se SDP i NS fokusirali na jedinstvo, djelotvornost institucija i vladavinu prava. HDZ BiH i blok Hrvatska petorka isticali su političku zastupljenost Hrvata u Predsjedništvu BiH. U RS-u, SNSD i njegovi koalicijski partneri naglašavali su zaštitu i stabilnost entiteta, dok su se oporbene stranke SDS, PSS i ZPR fokusirale na političke promjene. Stranke su se razlikovale i u stavovima o socijalnoj zaštiti i gospodarskoj politici, borbi protiv korupcije, upravljanju i ulaganjima. Integracije u EU i NATO bile su zastupljene uglavnom u kampanjama stranaka sa sjedištem u FBiH, dok je više kandidata kritiziralo ulogu međunarodnih aktera u zemlji.

Kampanja se provodila putem skupova, sastanaka s lokalnim zajednicama, reklamnih panoa i plakata, kao i medijskih nastupa i aktivnosti na društvenim mrežama, ali je općenito bila odmjerena. Okruženje kampanje ostalo je polarizirano, a njezin ton bio je pretežno negativan, uz jedan fizički napad i nekoliko

⁵⁸ Kandidati manje zastupljenog spola moraju zauzimati najmanje jedno od prva dva mjesta na listi, dva od prvih pet mjesta i tri od prvih osam mjesta.

⁵⁹ Primjerice, predsjednički kandidat SDS-a kažnjen je zbog [objave na Facebooku](#) u kojoj je spomenuo sastanak oporbe i obećao promjene; predsjednik HDZ-a 1990 zbog [objave na Facebooku](#) kojom je potvrdio sudjelovanje stranke na izborima i zahvalio pristašama; *Volja naroda Srpske* zbog objave o političkim aktivnostima uoči kampanje; a neovisni kandidat za Predsjedništvo BiH zbog objave kojom je pozvao građane da se pridruže političkom pokretu.

⁶⁰ Političkim strankama i koalicijama izrečene su kazne u ukupnom iznosu od 483.500 KM, a kandidatima u iznosu od 172.000 KM. Od ukupnog iznosa, 483.500 KM odnosilo se na neplaćene objave na društvenim mrežama. Najviše izrečene novčane kazne iznosile su 177.000 KM za SNSD, 91.500 KM za Koaliciju PSS/PDP, 47.500 KM za SDP, 26.500 KM za SDA, 10.500 KM za NiP i 10.000 KM za nezavisnog kandidata Zdenka Lučića. Jedna KM iznosi 0,51 EUR.

slučajeva u kojima su kandidati i predstavnici stranaka koristili retoriku koja produbljuje podjele i potiče netrpeljivost.⁶¹

Zakon zabranjuje zlouporabu javnih resursa u svrhe vođenja kampanje, uključujući angažiranje zaposlenih u javnom sektoru, korištenje događaja financiranih javnim sredstvima te jednokratne isplate koje nisu predviđene redovnim proračunima. Međutim, ova ograničenja ne sprječavaju zlouporabu proračunskih sredstava radi pridobivanja birača nakon raspisivanja izbora.⁶² Nakon raspisivanja izbora, entitetske, županijske i općinske vlasti izvršile su rebalans svojih proračuna ili raspoređivale ranije odobrena sredstva za povećanje plaća i mirovina te izvršile dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata tijekom kampanje.⁶³ Jedan od članova Predsjedništva BiH i veći broj visokih dužnosnika ostvarili su znatnu vidljivost zahvaljujući svojim dvostrukim ulogama kandidata i javnih dužnosnika, između ostalog i zvaničnim sudjelovanjem u otvaranju projekata financiranih javnim sredstvima.⁶⁴ Takve su prakse narušile ravnopravne uvjete izbornog nadmetanja, dajući nositeljima vlasti neprimjerenu prednost, suprotno obvezama preuzetima u okviru OEES-a i međunarodnoj dobroj praksi.⁶⁵

Misija ODIHR-a također je zaprimila brojne navode o kupnji glasova i sustavnim pritiscima na birače putem mreža političkog patronata, uključujući navode da su zapošljavanje u javnom sektoru i mogućnosti dobivanja ugovora bili povezani s političkom potporom.⁶⁶ Misija ODIHR-a nije imala saznanja o kaznenim postupcima pokrenutim u svezi ovih navoda prije izbornog dana. Ipak, ovi navodi izazvali su zabrinutost u pogledu mogućnosti birača da glasuju bez straha od odmazde.⁶⁷

Nekoliko kandidatkinja bilo je posebno istaknuto, bilo kao kandidatkinje za Predsjedništvo BiH ili kao nositeljice stranačkih lista za zakonodavna tijela, uključujući Željku Cvijanović iz SNSD-a, Darijanu Filipović iz HDZ-a BiH, Jelenu Trivić iz Narodnog fronta (NF), Sabinu Ćudić iz NS-a i Benjaminu Karić iz SDP-a. Međutim, unatoč zakonskoj obvezi, većina stranaka nije ravnopravno promicala kandidate oba spola u aktivnostima kampanje. Na 84 skupa koje su pratili dugoročni promatrači Misije

⁶¹ Dana 13. rujna kandidat Hrvatske republikanske stranke napadnut je u Ravnom. Predsjednički kandidat SDA u govoru na početnom skupu kampanje, objavljenom na stranačkoj [Facebook stranici](#), naveo je da su „stranci eksperimentirali i ponižavali Bosnu i Bošnjake“. Predsjednik i kandidat Ujedinjene Srpske (US) [objavio je](#): „Srbofobi su se zaista razularili... ako se ne povuku i usude se napasti nas, neće imati vremena ni da se predaju jer će dobiti metak u glavu.“ Ministar obrane BiH u svojoj [objavi na Facebooku](#) pozvao je međunarodnu zajednicu da „povuče svoj potpis sa stvaranja ovog genocidnog entiteta“. Dana 17. rujna predsjednik SNSD-a Milorad Dodik [predstavio je](#) muslimane u BiH kao one koji teže teritorijalnom širenju na područje RS-a.

⁶² SIP je zaprimio 88 prigovora u vezi sa zlouporabom javnih resursa i izrekao samo šest sankcija, navodeći da ne može sankcionirati kolektivna tijela koja koriste proračunska sredstva za isplate i dodjelu subvencija.

⁶³ Primjerice, Narodna skupština RS-a 17. lipnja [usvojila je](#) rebalans proračuna u iznosu od 1,1 milijardu KM, kojim je predviđeno povećanje plaća za pet posto za 56.000 zaposlenih u javnom sektoru, jednokratne isplate od 80 do 120 KM umirovljenicima, od 100 do 150 KM studentima te mjesečna subvencija za skrb o djeci od 200 KM, pri čemu su isplate počele u rujnu. 28. srpnja, 7. kolovoza i 25. kolovoza, [Srednjobosanska županija](#), [Hercegbosanska županija](#) i [Zeničko-dobojska županija](#) povećale su svoje proračune za 25,598 milijuna KM, 7,888 milijuna KM, odnosno 21,142 milijuna KM, između ostalog i u svrhu povećanja plaća u javnom sektoru. [Grad Banja Luka](#) 20. srpnja dodijelio je ukupno 189.800 KM, odnosno po 100 KM svakom djetetu koje polazi u prvi razred.

⁶⁴ Predsjednička kandidatkinja HDZ-a BiH otvorila je 5. rujna srednju školu u Travniku. Predsjednik Vlade RS-a i srpska članica Predsjedništva BiH iz SNSD-a posjetili su 16. rujna obnovljenu bolnicu u Foči. Federalni ministar raseljenih osoba i izbjeglica iz SDP-a otvorio je 23. rujna novoizgrađeni dom za starije osobe.

⁶⁵ Vidjeti stavak II. B. 1.1 [Zajedničkih smjernica ODIHR-a i Venecijanske komisije za sprječavanje i odgovor na zlouporabu administrativnih resursa tijekom izbornih procesa iz 2016. godine](#), u kojem se navodi da „pravni okvir treba osigurati djelotvorne mehanizme kojima se javnim vlastima zabranjuje da nepravedno iskorištavaju svoje položaje putem [...] korištenja posebnih sredstava (državnog ili lokalnog proračuna), kao i institucionalnih resursa“.

⁶⁶ Primjerice, bolnica u Zenici raspisala je 28. kolovoza natječaj za 203 radna mjesta. U razdoblju od 3. do 9. rujna Uprava za neizravno oporezivanje raspisala je natječaj za 131 radno mjesto. Vlada Sarajevske županije odobrila je 22. rujna subvencionirano zapošljavanje 250 mladih osoba, osiguravajući za plaće 24.000 KM po zaposlenoj osobi, odnosno 2.000 KM mjesečno tijekom 12 mjeseci.

⁶⁷ Stavak 7.7 [OEES-ovog Dokumenta iz Kopenhagena iz 1990. godine](#) zahtijeva da se kampanja provodi u pravičnom i slobodnom ozračju te da birači mogu glasovati „bez straha od odmazde“.

ODIHR-a, žene su činile 34 posto nazočnih i samo 21 posto kandidata koji su držali govore. Žene su činile samo 20 posto sudionika televizijskih rasprava i predstavljale su stranke u 19 posto njihovih besplatnih obraćanja emitiranih na državnim i entitetskim javnim medijima.

Propisi o kampanji primjenjuju se i na internetu, uključujući odredbe o ograničenjima političkog sadržaja i pravila o financiranju kampanje. Međutim, institucionalni okviri za rješavanje problema u internetskoj kampanji nisu dostatni. Iako je SIP provodilo propise o kampanji, uključujući razmatranje prigovora i izricanje brojnih sankcija kandidatima zbog objava kojima je prekršen zakon (vidjeti *Rješavanje izbornih sporova*), nijedna institucija nije eksplicitno nadležna za praćenje kampanje na društvenim mrežama. Nadalje, BiH nema državni digitalni okvir za zaštitu integriteta informacija, a nijedna institucija nije eksplicitno zadužena za odgovor na hibridne prijetnje, poput sadržaja manipuliranog umjetnom inteligencijom i kibernetičkih napada, uključujući i tijekom izbornih kampanja.⁶⁸ Ovim se također povećava ranjivost na strano miješanje i manipulacije. Organizacije civilnog društva provodile su određene inicijative za provjeru činjenica.⁶⁹

Uvjeti korištenja velikih tehnoloških tvrtki u svezi političkih sadržaja predviđaju uklanjanje ili geo-blokiranje sadržaja, te prijavljivanje koordiniranih operacija vršenja utjecaja.⁷⁰ Međutim, nijedno državno tijelo nije nadležno za komunikaciju s ovim tvrtkama.⁷¹ Neke platforme poduzele su mjere za zaštitu integriteta izbornih informacija i potporu edukaciji birača.⁷² Među ostalim, TikTok i Meta pružili su SIP-u „eskalacijske kanale“ za prijavljivanje sadržaja radi provjere, ali je SIP obavijestilo Misiju ODIHR-a da nije koristilo ovaj mehanizam, navodeći ograničen odziv platformi u prošlosti. Meta je obavijestila Misiju ODIHR-a da se njezina pravila zajednice o označenim opasnim pojedincima i organizacijama primjenjuju na sadržaje kojim se veliča Mladić.⁷³ Općenito, nedostatak javno dostupnih informacija o naporima nadležnih tijela da prate i prijavljuju štetan sadržaj te o primjeni politika platformi narušio je transparentnost i djelotvornost provedbe pravila.⁷⁴

⁶⁸ Vidjeti stavak 14. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima](#) u svezi digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije: „Državne vlasti trebaju odgovoriti na izazov koji predstavljaju organizirane kampanje izazivanja informacijskih poremećaja, koje mogu narušiti integritet izbornih procesa.“

⁶⁹ Platforma za provjeru činjenica *Istinomjer* imala je na svojoj internetskoj stranici blog uživo posvećen izborima, dok je *Raskrinkavanje* kontinuirano objavljivalo analize vijesti sa senzacionalističkim naslovima za privlačenje klikova i manipulacije informacijama.

⁷⁰ Uklanjanje i geo-blokiranja sadržaja provode se na temelju naloga nadležnih tijela ili na inicijativu velikih tehnoloških tvrtki, uglavnom zbog nezakonitog sadržaja, netočnih informacija i dezinformacija. Zahtjevi nadležnih tijela obično se temelje na protokolima potpisanim sa velikim tehnološkim tvrtkama.

⁷¹ Vidjeti stavak 19. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima](#) u svezi digitalnih tehnologija i umjetne inteligencije: „Treba uspostaviti odredbe kojima se osigurava suradnja internetskih posrednika i drugih privatnih aktera s vlastima, međusobno te s akademskom zajednicom i civilnim društvom.“

⁷² TikTok je u aplikaciji uspostavio izborni centar koji korisnike preusmjerava na internetsku stranicu SIP-a, dok je Meta tjedan dana prije izbornog dana aktivirala modul za informiranje birača. Nasuprot tome, Google nije dostavio informacije o mjerama posebno namijenjenima BiH.

⁷³ Prema [Metinoj politici o opasnim organizacijama i pojedincima](#), Meta uklanja sadržaj koji veliča, podržava ili predstavlja označene aktere uključene „u ozbiljno nanošenje štete izvan interneta, uključujući organiziranje ili zagovaranje nasilja nad civilima, ponovljenu dehumanizaciju ili zagovaranje nanošenja štete ljudima na temelju zaštićenih obilježja“.

⁷⁴ U presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu [Bradshaw i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva \(2025.\)](#) navedeno je da „iako širenje dezinformacija ili netočnih informacija može potencijalno utjecati na pravo na primanje informacija (...), svaka mjera mora biti pažljivo odmjerena kako ne bi dovela do nerazmjernog ograničavanja tog prava“.

Većina kandidata oslanjala se na društvene mreže kao primarni kanal za vođenje kampanje, pri čemu je Facebook i dalje dominantna platforma.⁷⁵ Koristili su i neplaćene sadržaje i plaćeno oglašavanje.⁷⁶ Online kampanja ostala je podijeljena po etničkim linijama, a najistaknutiji narativ temeljio se na suprotstavljenim tumačenjima ratne prošlosti i odnosa BiH sa Srbijom, ostvarivši oko 17,2 milijuna pregleda.⁷⁷ U drugoj polovini kampanje broj poruka o gospodarskom razvoju, poput zagovaranja viših plaća i mirovina, smanjenja opterećenja za samozaposlene i potrebe za većim ulaganjima, povećao se za 32,5 posto. U FBiH, NiP, SDP i NS također su se fokusirali na odgovornost, prvenstveno kritizirajući SDA, uz pozive na jedinstvenu BiH. SDA je naglašavala potrebu za iskusnim političarima i kritizirala vladajuće stranke zbog neuspjeha u zaštiti bošnjačkih interesa. Hrvatski politički akteri fokusirali su se na zahtjev za jednakim političkim pravima. U RS-u, SNSD je uglavnom isticao svoju snagu u obrani srpskih interesa, dok su se oporbene stranke fokusirale na ponovno uspostavljanje pravde.⁷⁸

Anonimne medijske internetske stranice i računi na društvenim mrežama također su objavljivali politički relevantan sadržaj. Radilo se o zasebnim mrežama koje su djelovale po etničkim linijama, pri čemu se činilo da neke od njih amplificiraju stranačke poruke. Često je korištena zapaljiva retorika, a polarizirajući narativi zasnovani na ratnoj prošlosti ostvarili su oko 3,1 milijun pregleda, dok su vjerske poruke instrumentalizirane radi jačanja retorike utemeljene na identitetu.⁷⁹ Mreže koordiniranog neautentičnog ponašanja (CIB) i mreže koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem također su objavljivale političke sadržaje, uključujući obmanjujuće i zapaljive objave o izjavama NATO-a i EU-a.⁸⁰ Organizacije za provjeru činjenica izvijestile su o izoliranim slučajevima sadržaja generiranog umjetnom inteligencijom.⁸¹ Nijedno nadležno tijelo nije pratilo anonimne medijske internetske stranice, račune na društvenim mrežama ni operacije CIB-a, a velike tehnološke tvrtke prema domaćem zakonodavstvu nemaju obvezu ublažavanja rizika koje ovi akteri predstavljaju.⁸² Zbog toga birači nisu

⁷⁵ Misija ODIHR-a za promatranje izbora dosad je pratila 58 kandidata, 33 političke stranke, 24 influencera, 20 neslužbenih stranica koje podržavaju političke stranke i 61 anonimnu medijsku stranicu na Facebooku s najmanje 10.000 pratitelja. Svi računi odabrani su na temelju reprezentativnog uzorka svih triju konstitutivnih naroda.

⁷⁶ Prema podacima organizacije WhoTargetsMe, potrošnja na političko oglašavanje tijekom razdoblja izborne kampanje iznosila je približno 514.186 KM. Zvanične stranice SDP-a zabilježile su najveću ukupnu potrošnju, u iznosu od 76.257 KM, a slijede NS sa 59.027 KM, SDA sa 45.932 KM, PSS sa 44.953 KM, US sa 37.770 KM i SNSD sa 32.107 KM. Među stranicama kandidata, najveća potrošnja zabilježena je na stranicama Draška Stanivukovića (21.334 KM) i Jelene Trivić (19.727 KM). Nalozi klasificirani kao nezvanične stranice političkih stranaka ili grupa potrošili su ukupno oko 4.308 KM, pri čemu su najveći dio potrošili izvori koji su promovirali naloge povezane sa SNSD-om (1.684 KM), a zatim sa SDA (666 KM).

⁷⁷ Izvori čiji su sadržaji izazvali najviše interakcija bili su NiP, Elmedin Konaković, Jelena Trivić i Draško Stanivuković.

⁷⁸ Narativi su identificirani primjenom modela BERTopic, na temelju višejezičnih vektorskih prikaza rečenica i grupiranja praćenih objava. Narativ *Ponovno uspostavljanje pravde u Republici Srpskoj* ostvario je 5,8 milijuna pregleda tijekom kampanje, a prvenstveno su ga promovirali Branko Blanuša, Jelena Trivić i Draško Stanivuković. Narativ *Potreba za jednakim političkim pravima* prvenstveno su promovirali Zdenko Lučić i Darijana Filipović, a ostvario je 3 milijuna pregleda.

⁷⁹ Praćene službene političke stranice kandidata i stranaka ostvarile su ukupno 231,4 milijuna pregleda, dok su praćene stranice alternativnih medija ostvarile 106,6 milijuna pregleda. U razdoblju od 5. do 10. rujna anonimni mediji objavili su 169 postova o oskrnuću Gazanfer-begove džamije u Banjoj Luci porukom „Ratko heroj“, predstavljajući taj čin kao namjernu provokaciju koja dokazuje ranjivost muslimana i potrebu za obranom.

⁸⁰ Primjerice: „NATO na nogama; četiri sile šalju hitno upozorenje; otimanje teritorija u tijeku“. Misija ODIHR-a za promatranje izbora pratila je 400 koordiniranih stranica na Facebooku koje privlače klikove senzacionalističkim sadržajem. Udio politički relevantnog sadržaja porastao je sa sedam posto prije početka kampanje na više od 20 posto tijekom kampanje.

⁸¹ Organizacija za provjeru činjenica *Raskrinkavanje* razotkrila je širenje slike povorke u [Haagu koja prikazuje ispraćaj Ratka Mladića](#), generirane umjetnom inteligencijom. U drugom slučaju tvrdilo se da [Draško Stanivuković putuje u Mercedesu](#), umjesto u najavljenom kamperu.

⁸² U stavku 48. [Interpretativne deklaracije Venecijanske komisije o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima u vezi s digitalnim tehnologijama i umjetnom inteligencijom](#) navodi se: „Borba protiv informacijskih poremećaja, uključujući dezinformacije izričito usmjerene na dovođenje u pitanje osnovnih aspekata izbornih postupaka ili obmanjivanje o njima, zahtijeva državnu regulativu i neovisno tijelo s odgovarajućim resursima i ovlastima za njezinu provedbu.“

imali odgovarajuću zaštitu od internetskih kampanja za manipulaciju informacijama, što je narušilo njihovu mogućnost donošenja informiranih mišljenja.⁸³

Financiranje kampanje

Financiranje kampanje prvenstveno je uređeno Zakonom o financiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom.⁸⁴ Sukladno izmjenama iz 2024. godine, kandidati su dužni otvoriti namjenske bankovne račune, dostavljati privremena izvješća i prijavljivati gotovinske donacije i isplate te rashode za internetsku kampanju, dok su sankcije za prekoračenje ograničenja rashoda povećane.⁸⁵ Iako su nedavne izmjene pooštrile obveze izvješćivanja, nekoliko dugogodišnjih preporuka ODIHR-a i GRECO-a i dalje nije provedeno, uključujući preporuke koje se odnose na jačanje kapaciteta SIP-a za praćenje i istraživanje financiranja kampanje, propisivanje pravodobne revizije financijskih izvješća te unaprjeđenje transparentnosti i nadzora nad financiranjem političkih stranaka. Općenito, trenutna primjena regulatornog okvira za financiranje kampanje ne osigurava transparentnost i djelotvoran nadzor.

Političke stranke zastupljene u državnom i entitetskim parlamentima imaju pravo na javno financiranje iz relevantnih državnih i entitetskih proračuna, koje se može koristiti i za kampanju.⁸⁶ Zakon predviđa privatno financiranje kampanja i utvrđuje ograničenja donacija fizičkih i pravnih osoba, a zabranjuje donacije iz stranih i anonimnih izvora te od vjerskih organizacija. Rashodi kampanje ograničeni su na 0,30 KM po upisanom biraču za svako izborna nadmetanje.⁸⁷ Vođenje kampanje od strane trećih osoba nije regulirano, što umanjuje transparentnost i odgovornost.

Neki od sugovornika Misije ODIHR-a izrazili su zabrinutost glede kandidata koji suprotno zakonu primaju donacije od uspješnih ugovarača izabranih u postupcima javne nabave. Iako zakon zahtijeva da se svi prihodi i rashodi kampanje ostvaruju centralizirano, putem namjenskih bankovnih računa, neki od kandidata obavijestili su Misiju ODIHR-a za promatranje izbora da koriste vlastite resurse ili primaju potporu u naravi za aktivnosti kampanje, poput privatnih vozila i doniranog prostora na reklamnim panoima. Sugovornici Misije ODIHR-a za promatranje izbora naveli su da je prikupljanje sredstava od građana i pristaša bilo ograničeno te da se od kandidata često zahtijevalo da doniraju sredstva za stranačku kampanju u zamjenu za visoka mjesta na kandidatskim listama.

Sukladno zakonu, svi kandidati su dostavili privremena izvješća tri dana prije dana izbora. Unatoč nepostojanja zakonske obveze, SIP je objavilo izvješća prije dana izbora, a što je doprinijelo transparentnosti. Konačna financijska izvješća moraju se dostaviti u roku od 30 dana od objavljivanja konačnih izbornih rezultata. SIP je nadležan za nadzor financiranja kampanje, uključujući pregled i

⁸³ U stavku 60. [Izvješća Venecijanske komisije o slobodi izražavanja, zabrani govora mržnje i promicanju pluralizma u kontekstu izbornih kampanja iz 2026. godine](#) navodi se: „Važnost uloge (...) društvenih mreža na izborima povećava činjenica da slobodno i informirano glasovanje podrazumijeva ne samo mogućnost da kandidati izraze svoje ideje nego i mogućnost da birači primaju raznovrsne nepristrane informacije, bez dezinformacija, manipulacije i nezakonitog uplitanja.“

⁸⁴ Primjenjuju se i zakoni o političkim strankama RS-a i Brčko distrikta te relevantni propisi SIP-a.

⁸⁵ Od 3.000 do 30.000 KM (približno od 1.534 do 15.337 eura).

⁸⁶ OHR je 2025. godine obustavio javno financiranje SNSD-a i Ujedinjene Srpske (US). U odgovoru na to, Narodna skupština RS-a ukinula je javno financiranje stranaka iz proračuna RS-a, što je Ustavni sud BiH proglasio neustavnim. Izorno povjerenstvo RS-a donijelo je 7. srpnja odluku o isplati javnih sredstava na temelju parlamentarne zastupljenosti, sudjelovanja na izborima i mandata osvojenih na ovim izborima; prvi dio trebalo je isplatiti najkasnije do početka kampanje, a preostali dio nakon izbora. Određene stranke iz RS-a obavijestile su Misiju ODIHR-a da sredstva nisu primile prije izbora.

⁸⁷ Za članove Narodne skupštine RS-a i Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koji se biraju iz RS, ograničenje iznosi 379.523 KM; za Zastupnički dom Parlamenta FBiH, 703.046 KM; za članove Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koji se biraju iz FBiH i kandidate za Predsjedništvo BiH iz FBiH, 643.031 KM; a za člana Predsjedništva BiH koji se bira iz RS-a, 379.523,40 KM. Jedan euro iznosi približno 1,95583 KM.

reviziju finansijskih izvješća kandidata, te može izricati sankcije.⁸⁸ Međutim, djelotvornost i pravodobnost nadzora ograničene su nedovoljnim institucionalnim kapacitetima SIP-a. Služba za reviziju SIP-a ima šest zaposlenih, nema metodologiju za praćenje rashoda za internetsku kampanju, a zakonom nije propisan rok za završetak revizije konačnih finansijskih izvješća.⁸⁹

Mediji

Iako je medijsko okruženje formalno pluralističko, mediji su podijeljeni po etničkim i političkim linijama. Ograničeno tržište oglašavanja, nepostojanje uspostavljenog sustava mjerenja publike i netransparentno vlasništvo nad medijima, među ostalim, čine medije podložnima političkim i poslovnim interesima, narušavajući njihovu sposobnost nepristranog izvješćivanja o političkim i društvenim pitanjima, te posljedično dovodi do samocenzure i drugih ograničenja. Sloboda izražavanja zajamčena je državnim i entitetskim ustavima. Međutim, od posljednjih općih izbora na državnoj i entitetskoj razini usvojeno je nekoliko restriktivnih zakonskih rješenja, među kojima se posebno ističe ponovno uvođenje klevete kao kaznenog djela u RS-u.⁹⁰ Brojni sugovornici Misije ODIHR-a, kao i različita izvješća, izrazili su zabrinutost zbog kontinuiranih fizičkih napada, verbalnih prijetnji i tužbi protiv medijskih djelatnika, što utječe na uvjete njihova rada, te posljedično dovodi do samocenzure i drugih ograničenja.⁹¹

Javni radiotelevizijski servis, koji čine dva entitetska javna emitera i Radiotelevizija Bosne i Hercegovine (BHRT) na državnoj razini, i dalje je pogođen strukturnom krizom.⁹² Sustav financiranja putem RTV pristojbe, onako kako se trenutačno primjenjuje, doveo je do znatnog nedostatka sredstava za BHRT i dugogodišnjih međusobnih finansijskih sporova koji su rezultirali sudskim sporovima.⁹³ To izaziva zabrinutost u pogledu djelotvornosti postojećeg modela financiranja, koji nije u skladu s ranijim preporukama ODIHR-a.

Praćenjem medija Misija ODIHR-a utvrdila je da javni emiteri, općenito, nisu izvješćivali o aktivnostima kandidata u informativnim emisijama, već su se fokusirali na izborne pripreme SIP-a i

⁸⁸ Ovlasti SIP-a uključuju pregled i reviziju finansijskih izvješća, ispitivanje sumnji na kršenja propisa, praćenje poštovanja pravila o financiranju kampanje i ograničenja potrošnje te izricanje upravnih sankcija. Ovisno o povredi, SIP može izreći novčane kazne, ukloniti kandidate s kandidatskih lista ili poništiti ovjeru političkih subjekata, dok određena kršenja obveza finansijskog izvješćivanja mogu dovesti do zabrane sudjelovanja političke stranke na sljedećim izborima. SIP je također dužan prijaviti sumnje na kaznena djela u vezi s financiranjem nadležnim tijelima za provedbu zakona.

⁸⁹ SIP je obavijestio Misiju ODIHR-a za promatranje izbora da trenutačno provodi reviziju finansijskih izvješća za 2023. godinu.

⁹⁰ Za klevetu su predviđene novčane kazne do 6.000 KM. Stavak 47. [Općeg komentara br. 34 uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima](#) poziva države da „razmotre dekriminalizaciju klevete“. U RS-u je nakon ovog ograničenja uslijedila kratkotrajna primjena zakona o transparentnosti neprofitnih organizacija, uključujući medije, koji je pridonio stigmatizaciji navodnog „stranog utjecaja“ i nakon kratkog razdoblja njegove primjene. Kaznenom zakonu BiH 2025. godine dodan je članak 181.b o psihičkom nasilju, čija nejasna formulacija otvara mogućnost neopravdanih ograničenja slobode izražavanja. Za više pojedinosti o restriktivnim zakonskim inicijativama vidjeti i [izvješće Mediacentra](#).

⁹¹ Prema podacima udruge *BH novinari*, protiv medija i novinara vodi se 31 parnični i šest kaznenih postupaka. Regionalna baza podataka [SafeJournalists Network](#) zabilježila je 172 incidenta povezana s medijima u razdoblju od 2021. do 2025. godine te dodatnih 18 u 2026. godini. Nekoliko organizacija civilnog društva pozvalo je 7. rujna medije da osiguraju da medijske slobode i sigurnost novinara budu u središtu izborne kampanje.

⁹² Javni radiotelevizijski sustav čine BHRT na državnoj razini i dva entitetska emitera: Radiotelevizija Federacije Bosne i Hercegovine (RTVFBiH) i Radiotelevizija Republike Srpske (RTRS).

⁹³ Javni emiteri financiraju se putem RTV pristojbe koju naplaćuju entitetski emiteri. RTVFBiH se već dugo suočava s poteškoćama u naplati RTV pristojbe u nekoliko županija, dok je RTRS 2017. godine potpuno obustavio prijenos pripadajućeg dijela prihoda BHRT-u. Odluka [Ustavnog suda BiH](#) iz 2025. godine, kojom je potvrđeno zakonsko pravo BHRT-a na dio RTV pristojbe naplaćene u RS-u, i dalje nije provedena. BHRT je obavijestio Misiju ODIHR-a za promatranje izbora da je radio tijekom izbornog razdoblja unatoč blokadi bankovnog računa na temelju privremene odluke u jednom od više sudskih postupaka, zbog čega je bio primoran obustaviti dva programa tijekom kampanje.

aktivnosti državnih i entitetskih vlasti.⁹⁴ Državni javni kanal BHT-1 i FTV sa sjedištem u FBiH opsežno su izvješćivali o nositeljima vlasti. Njima je ukupno posvećeno oko 68 posto informativnog sadržaja na BHT-1, pretežno u neutralnom tonu, dok je 54 posto informativnog sadržaja FTV-a bilo posvećeno nositeljima vlasti na državnoj razini i razini FBiH. Izvješćivanje FTV-a o vlastima RS-a bilo je marginalno i u primjetno negativnom tonu.⁹⁵ RTRS je pokazao jasnu pristranost u korist SNSD-a, vladajuće stranke u RS-u, posvećujući 43 posto informativnog sadržaja entitetskim vlastima, te dodatnih 30 posto SNSD-u, gotovo isključivo u pozitivnom ili neutralnom tonu. Nadalje, entitetski javni emiteri imali su posebne izborne programe kojim se pružilo dodatno izvješćivanje o kandidatima, iako oni nisu uvijek emitirani u udarnom terminu, što je moglo ograničiti njihovu gledanost. Državni BHT-1 ograničio je izvješćivanje o izborima na obvezne formate, uključujući besplatne termine za emitiranje i debate. Emiteri su se odlučili za ovakav pristup zbog velikog broja kandidata i strogih zakonskih zahtjeva u pogledu jednakog pristupa.

Sukladno zakonu, sva tri javna emitera omogućila su kandidatima koji ispunjavaju uvjete korištenje tri minute besplatnog vremena za emitiranje. Međutim, manje od polovice registriranih kandidata iskoristilo je ovu mogućnost. Samo je 12 registriranih kandidata zakupilo plaćene oglase u praćenim medijima. Javni emiteri i pojedini privatni emiteri omogućili su kandidatima da predstavljaju svoje stavove kroz debate. Međutim, dok je u debatama za entitetska zakonodavna tijela sudjelovao umjeren broj kandidata, sudjelovanje u debatama kandidata za Predsjedništvo BiH bilo je posebno slabo.⁹⁶

Privatni kanali *ATV*, *BN* i *NI* izvješćivali su o kampanji u svojim informativnim emisijama, fokusirajući se uglavnom na veće stranke, dok je *Hayat* pružao tek minimalno izvješćivanje o izbornoj kampanji. *NI* je uravnoteženije izvješćivao o različitim kandidatima, uključujući vladajuću Trojku, HDZ i SDA. *ATV* i *BN* uglavnom su izvješćivali o strankama sa sjedištem u RS-u, pri čemu je SNSD dominirao informativnim sadržajem *ATV*-a, dok se *BN* usredotočio na oporbene stranke.

Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) nije provodila sustavno praćenje medijskog izvješćivanja o kampanji, unatoč zakonskim obvezama i dugogodišnjim preporukama ODIHR-a, već je svoju nadzornu funkciju obavljala isključivo na temelju prigovora. RAK je zaprimio jedan prigovor u svezi izbora od kandidata kojem je radijska postaja uskratila besplatno vrijeme za emitiranje. Prigovor je usvojen, čime je omogućeno traženo medijsko predstavljanje. Međutim, u nedostatku prigovora na izorno izvješćivanje RTRS-a, RAK nije poduzeo mjere kako bi osigurao poštovanje zakonskih zahtjeva za ravnopravno i pravično izvješćivanje te otklonio političku pristranost u programima ovog emitera. RAK je zaprimio brojne prigovore u svezi izvješćivanja nekolicine emitera o pogrebu Ratka Mladića; o njima nije odlučeno prije izbornog dana.⁹⁷

Tiskani i internetski mediji koje je pratila Misija ODIHR-a pružali su raznovrsnije i prilično opsežno izvješćivanje o kampanji, ali su također iskazivali stranačku pristranost u svojim uređivačkim

⁹⁴ Od 31. kolovoza Misija je pratila tri javna televizijska kanala, *BHT-1* (državni), *FTV* (FBiH) i *RTRS* (RS), te četiri privatna kanala (*ATV*, *BN*, *Hayat* i *NI*). Praćene su i internetske stranice *Avaz.ba*, *Klix.ba*, *Nezavisne.com*, *Oslobodjenje.ba* i *Radiosarajevo.ba*, kao i dnevne novine *Glas Srpske* i *Večernji list*. Televizijski kanali analizirani su kroz programe u udarnom terminu, dok su u internetskim i tiskanim medijima praćene rubrike posvećene politici.

⁹⁵ BHT-1 posvetio je 31 posto sadržaja državnim vlastima, 17 posto vlastima FBiH i 14 posto vlastima RS-a, dok je FTV posvetio 37 posto državnim vlastima, 17 posto vlastima FBiH i sedam posto vlastima RS-a.

⁹⁶ Nazočilo je ukupno 76 od 109 pozvanih sudionika, međutim samo su na tri od 24 debate sudjelovali svi pozvani učesnici. Istovremeno, održane su dvije debate sa samo jednim sudionikom, dok je jedna debata (organizirana za hrvatske kandidate) u okviru serije debata BHT-1 za Predsjedništvo BiH morala biti otkazana zbog nepojavljivanja sudionika.

⁹⁷ Dana 7. rujna državni kablanski operater *BH Telecom* i privatni *Telemach* obustavili su emitiranje RTRS-a i privatnih kanala *ATV* i *BN* u FBiH tijekom njihova prijenosa pogreba uživo. Prema podacima RAK-a, ovo izvješćivanje potaknulo je podnošenje oko 20 prigovora. Među njima bio je i prigovor Udruženja žrtava i svjedoka genocida i „Pokreta Majke enklava Srebrenica i Žepa“, koji su naveli da je RTRS sustavno izostavljao podatak o njegovoj pravomoćnoj presudi za genocid, koristio afirmativnu terminologiju i emitirao izjave kojima se relativizira genocid u Srebrenici, bez uredničkog ograđivanja.

politikama. Povlašteno izvješćivanje bilo je posebno vidljivo na popularnom portalu *Avaz* u korist SBB-a, stranke koju predvodi Fahrudin Radončić, vlasnik *Avaza*, u *Glasu Srpske* u korist SNSD-a te u *Večernjem listu* u korist HDZ-a. Istodobno, najpopularniji portal *Klix*, kao i *Nezavisne, Oslobođenje i Radio Sarajevo*, pružali su uravnoteženije izvješćivanje o kampanji. Vijeće za tisak i internetske medije nadležno je za nadzor tiskanih i internetskih medija. Iako Izborni zakon ovom samoregulatornom tijelu daje široke nadležnosti, ne osigurava institucionalna jamstva za njegov rad, zbog čega ono ovisi o vlastitim ograničenim resursima. Vijeće je zaprimilo pet prigovora u svezi izbora, od čega su tri riješena postupkom medijacije prije izbornog dana.⁹⁸

Rješavanje izbornih sporova

Birači i kandidati čija su prava povrijeđena mogu podnijeti prigovore u vezi s izborima izbornoj administraciji. SIP je ovlašteno pokretati postupke po službenoj dužnosti, uključujući na temelju informacija dobivenih od domaćih promatrača. SIP u prvom stupnju odlučuje o određenim kršenjima pravila kampanje, uključujući ona koja se odnose na „govor mržnje“ i zlouporabu administrativnih resursa, kao i o žalbama na odluke općinskih i gradskih izbornih povjerenstava.⁹⁹ Apelaciono odjeljenje Suda BiH razmatra žalbe na odluke SIP-a, osim odluka o imenovanju predsjednika biračkih odbora i njihovih zamjenika te o sadržaju glasačkog listića, koje su izuzete iz sudskog preispitivanja, suprotno obvezama preuzetima u okviru OEES-a.¹⁰⁰

Unatoč velikom broju zaprimljenih i razmotrenih prigovora te izrečenih sankcija, sustav rješavanja izbornih sporova i dalje je u velikoj mjeri nedjelotvoran i nedovoljno transparentan. Od raspisivanja izbora SIP je zaprimilo oko 700 prigovora i prijava, od kojih su veliku većinu podnijeli građani i organizacije civilnog društva, kao i anonimni podnositelji.¹⁰¹ Većina prigovora odnosila se na navodnu preuranjenu kampanju, prvenstveno putem društvenih mreža, što je rezultiralo sankcioniranjem 70 kandidata novčanim kaznama u ukupnom iznosu od 655.500 KM. Veliki broj prigovora znatno je opteretio mehanizam SIP-a za njihovo razmatranje, a zbog nedovoljnih resursa, unatoč produljenom roku za razmatranje, SIP nije moglo odlučiti o svim prigovorima prije izbornog dana. Istodobno, nedostatak jasnih kriterija za razlikovanje uobičajenog političkog govora od izborne kampanje, kao i netočnih informacija od legitimne kritike izbornog procesa, izaziva zabrinutost u pogledu opravdanosti i razmjernosti izrečenih sankcija.¹⁰² Osim toga, nedostaci u pravnom okviru onemogućili su SIP da se bavi ozbiljnijim oblicima izbornih nepravilnosti, poput revidiranja javnih proračuna ili raspoređivanja ranije odobrenih sredstava za povećanje plaća i mirovina, dodjelu socijalnih naknada i jednokratnih isplata ili ubrzavanje infrastrukturnih projekata nakon raspisivanja izbora.

Apelaciono odjeljenje Suda BiH razmotrio je oko 90 žalbi na odluke SIP-a, potvrdivši većinu tih odluka, te nije osporio široko tumačenje preuranjene kampanje i dezinformacija koje je primjenjivao SIP.¹⁰³ Ustavni sud 24. i 25. rujna potvrdio je odluke SIP-a i Suda BiH kojima su odbijene prijave dviju političkih stranaka za sudjelovanje na općim izborima zbog nedovoljnog broja ili nepravilnosti u potpisima potpore za njihovu registraciju. U oba slučaja utvrđeno je da nije došlo do povrede prava na slobodne izbore.

⁹⁸ Primarna nadležnost Vijeća jest rješavanje sporova posredovanjem između podnositelja prigovora i medija. Vijeće donosi formalne odluke samo ako se ne postigne dogovor.

⁹⁹ OIP nadležna su za prigovore koji se odnose na upis birača i većinu drugih kršenja pravila kampanje.

¹⁰⁰ Sud je utvrdio da se protiv odluke SIP-a kojom se utvrđuje izgled glasačkog listića ne može podnijeti žalba jer ista predstavlja opći upravni akt. Vidjeti stavak 18. [Moskovskog dokumenta OEES-a iz 1991. godine](#).

¹⁰¹ Dok su političke stranke podnijele 10 posto ovih prigovora, organizacije civilnog društva dostavile su oko 40 posto. Preostale prigovore dostavili su pojedinci, anonimno ili putem drugih kanala, poput elektroničke pošte.

¹⁰² Ovakav široko postavljen pristup praktično je obuhvatio velik dio uobičajene političke komunikacije zabranom preuranjene kampanje za koju se mogu izreći sankcije. Slično tome, SIP nije primjenjivalo dovoljno jasnu metodologiju za utvrđivanje kršenja zabrane širenja dezinformacija, uključujući u slučajevima kritike novouvedenih izbornih tehnologija.

¹⁰³ Stavak 5.10 [Kopenhaškog dokumenta OEES-a iz 1990. godine](#) propisuje da svatko mora imati „djelotvorna pravna sredstva protiv upravnih odluka kako bi se zajamčilo poštovanje temeljnih prava i osigurao pravni integritet“.

Unatoč ranijim preporukama ODIHR-a, transparentnost rješavanja izbornih sporova pred upravnim i sudskim tijelima i dalje je ograničena. Iako je SIP većinu prigovora razmatralo na javnim sjednicama, njegova baza podataka ne sadržava odluke niti tekstove prigovora, a obrazloženja izrečenih sankcija i novčanih kazni nisu uvijek bila jasna. Suprotno ranijim preporukama ODIHR-a, sudska ročišta nisu bila otvorena za javnost, a mnoge sudske odluke nisu bile javno dostupne.

Domaći i međunarodni promatrači

Zakonodavstvo predviđa promatranje izbora od strane organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija, kao i promatrača koje imenuju kandidati, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Doprinosi transparentnosti, zakon promatračima omogućuje širok pristup izbornom procesu i utvrđuje niz prava, uključujući pravo da traže informacije i dokumente, prisustvuju sjednicama izbornih povjerenstava na svim razinama, pristupaju prostorijama u kojima se provode izborne aktivnosti i prijavljuju nepravilnosti izbornim povjerenstvima.

U inkluzivnom procesu, SIP je akreditiralo 1.557 promatrača koje su predložile organizacije civilnog društva, 119 promatrača kandidata i 756 međunarodnih promatrača. OIP akreditirala su oko 25.000 promatrača kandidata. Pojedine organizacije civilnog društva, uključujući Koaliciju za slobodne i poštene izbore *Pod lupom* i Transparency International BiH, provodile su aktivnosti dugoročnog promatranja, objavljivale predizborna izvješća o svojim nalazima i dostavile SIP-u brojne prijave kojima su tražile istrage o nepravilnostima u kampanji, uglavnom o preuranjenoj kampanji. Osim toga, koalicija *Pod lupom* provodila je edukativnu kampanju za birače na terenu kako bi povećala njihovu svijest o izbornoj IKT opremi i promjenama u postupku glasanja.

Izborni dan

Izborni dan općenito je protekao mirno i uredno, ali su složene procedure, u kombinaciji s poteškoćama pri rukovanju IKT uređajima, doveli do značajnih kašnjenja i dužeg čekanja birača. SIP je tijekom izbornog dana redovito objavljivalo informacije o procesu glasanja i izlaznosti birača, ali one nisu bile sveobuhvatne. Preliminarni izborni rezultati počeli su se objavljivati na internetskoj stranici SIP-a od 20:00 sati u izornoj noći, iako je vrijeme glasanja produljeno na neutvrđenom broju biračkih mjesta zbog nagomilanih kašnjenja, što je potencijalno moglo neprimjereno utjecati na birače koji su još uvijek glasovali. Gotovo polovica biračkih centara nije omogućavala samostalan pristup osobama smanjene pokretljivosti, a 20 posto imalo je neodgovarajući unutarnji raspored. Žene su činile polovicu izbornih službenika, a što uključuje i predsjednike biračkih odbora.

IEOM je promatrao otvaranje 139 biračkih mjesta, te ih je ocijenio pozitivno u 129 slučajeva promatranja. Iako su izborni službenici i izborni materijali bili prisutni na velikoj većini biračkih mjesta, oko tri četvrtine promatranih biračkih mjesta otvoreno je s manjim kašnjenjima zbog organizacijskih problema, vremena potrebnog za provedbu propisanih postupaka ili tehničkih problema s IKT uređajima. U sedam slučajeva otvaranje je kasnilo do jednog sata ili dulje. Iako su članovi biračkih odbora uglavnom bili upoznati s postupcima, neke važne proceduralne zaštitne mjere nisu provedene, uključujući prebrojavanje i evidentiranje broja zaprimljenih glasačkih listića (28 slučajeva) i dosljedno evidentiranje brojeva sigurnosnih pečata (47 slučajeva). Članovi biračkih odbora imali su poteškoća pri rukovanju IKT uređajima u deset slučajeva.

U okviru 1.501 promatranja IEOM-a na 1.454 biračka mjesta, provedba procesa glasanja ocijenjena je negativno u šest posto slučajeva, što je od značaja. Negativne ocjene uglavnom su se odnosile na probleme s IKT uređajima i ozbiljne nedostatke u osiguravanju tajnosti glasanja, između ostalog i zbog rasporeda. Procedure glasanja općenito su ispoštovane, međutim nekoliko proceduralnih pogrešaka tijekom dana je ukazivalo na nedovoljnu obučanost izbornih službenika. Na 19 posto

promatranih biračkih mjesta, birački odbori, unatoč zakonskoj obvezi, nisu dosljedno informirali birače o procedurama glasovanja i mjerama za osiguravanje tajnosti glasovanja. Nadalje, činilo se da birači, a osobito starije osobe, imaju poteškoća s označavanjem glasačkih listića (36 posto promatranja), što ukazuje na nedovoljnu edukaciju birača. Na oko 16 posto biračkih mjesta promatrači IEOM-a uočili su da su procedure glasovanja bile dugotrajne, što je usporavalo proces.

Na 30 posto promatranih biračkih mjesta, nisu svi birači označavali glasačke listiće u tajnosti. Promatrači IEOM-a uočili su da je tajnost glasovanja potencijalno bila ugrožena načinom na koji su bile postavljene glasačke kabine, odnosno rasporedom biračkog mjesta, u 20, odnosno 9 posto promatranja. Nadalje, u 32 posto slučajeva, članovi biračkih odbora i operateri koji su stajali u blizini skenera glasačkih listića nisu osigurali da birači glasuju u tajnosti, dok u 14 posto slučajeva birači nisu pravilno koristili zaštitnu mapu za osiguravanje tajnosti ili su prije ubacivanja, glasački listić držali tako da je njegova prednja strana bila vidljiva. U četiri posto promatranja, zabilježeno je da su osobe koje su pružale pomoć biračima usmjeravale njihov izbor. Na tri posto promatranih biračkih mjesta, osobe koje nisu bile imenovani članovi biračkog odbora vodile su evidenciju o tome tko je glasovao ili su se miješale u proces, a uglavnom se radilo o stranačkim promatračima.

Općenito, birački odbori su na adekvatan način upravljali uporabom IKT uređaja. Međutim, tehnički problemi s uređajem za identifikaciju i autentifikaciju birača (VIAD) prijavljeni su na 13 posto biračkih mjesta. U 29 posto slučajeva promatranja, postupkom prepoznavanja otiska prsta nisu uspješno identificirani svi birači na biračkom spisku, dok je na oko četiri posto biračkih mjesta bilo poteškoća s očitavanjem identifikacijskih dokumenata u VIAD. Osim toga, birački odbori izvijestili su da je nekim biračima uskraćena mogućnost glasovanja, prvenstveno zato što njihove novoizdane osobne iskaznice nisu bile evidentirane u biračkom registru, te ih VIAD stoga nije prepoznao. U 9 posto promatranja, uočeni su tehnički problemi sa skenerima glasačkih listića, što je uključivalo i povremeno zaglavljivanje papira i slučajeve u kojima je glasačke listiće trebalo umetnuti više puta (u tri, odnosno četiri posto promatranja). Promatrači su izvijestili o 69 slučajeva (četiri posto) u kojima je proces glasovanja bio obustavljen zbog kvara uređaja.

Stranački promatrači bili su prisutni na 82 posto promatranih biračkih mjesta, te su predstavljali široki spektar kandidata. Zabilježeno je prisustvo građanskih promatrača na 19 posto biračkih mjesta, što je doprinijelo transparentnosti.

Zatvaranje biračkih mjesta i brojanje glasova promatrano je na 121 biračkom mjestu, a negativno je ocijenjeno na njih 25 zbog proceduralnih pogrešaka i organizacijskih problema. Više od polovice promatranih biračkih mjesta nije provelo propisane postupke zatvaranja i provjere integriteta prije početka brojanja, poput prebrojavanja potpisanih potvrda iz VIAD-a (33 slučaja), sravnjivanje broja birača s brojem glasačkih listića pronađenih u glasačkim kutijama (35 slučajeva) ili prebrojavanje i pakiranje neiskorištenih i oštećenih glasačkih listića (27, odnosno 50 slučajeva). Miješanje u proces od strane stranačkih promatrača, tehničkih operatera i građanskih promatrača zabilježeno je u 24 slučaja. Iako su preliminarne rezultate generirali skeneri glasačkih listića, te su oni automatski putem interneta prosljeđivani SIP-u, službeni rezultati biti će utvrđeni na temelju obveznog ručnog brojanja. U polovici promatranih brojanja, članovi biračkih odbora nisu slijedili propisani redoslijed ili su procedure provodili istodobno. Promatrači IEOM-a ove su propuste pripisali tome da su članovi biračkih odbora imali ograničeno razumijevanje složenih procedura, te da su pokušavali da pronađu praktična zaobilazna rješenja. Utvrđivanje valjanosti glasačkih listića općenito je bilo korektno i dosljedno, te je odražavalo namjeru birača. Ručno brojanje pokazalo je manja odstupanja u odnosu na elektroničke rezultate na 55 biračkih mjesta, uglavnom do deset glasova. Problemi sa sravnjivanjem podataka o rezultatima utvrđenim ručnim brojanjem zabilježeni su u 25 slučajeva. U 21 slučaju birački odbori nisu proveli propisane unakrsne provjere namijenjene utvrđivanju mogućih aritmetičkih pogrešaka. U 33 slučaja članovi biračkih odbora imali su poteškoća s popunjavanjem zapisnika o rezultatima, dok su u 15 slučajeva članovi biračkih odbora unaprijed potpisali zapisnike, prije nego što su bili u potpunosti

popunjeni. Birački odbori nisu javno istaknuli primjerke zapisnika o rezultatima, odnosno izvješća o preliminarnim rezultatima koja su generirali skeneri glasačkih listića, na 47, odnosno 53 biračka mjesta, čime je umanjena transparentnost.

IEOM je promatrao početnu fazu objedinjavanja rezultata u 46 općinskih-opštinskih i gradskih izbornih povjerenstava. Proces je općenito ocijenjen pozitivno i okarakteriziran kao učinkovit i dobro organiziran, a većina provjera integriteta rezultata provedena je u skladu s propisanim postupcima. Proceduralni propusti, koji uključuju i neadekvatnu provjeru dostavljenih izbornih materijala, zabilježeni su u četiri promatranja, problemi s integritetom dostavljenog izbornog materijala u deset promatranja, dok su prostorije općinskih-opštinskih i gradskih izbornih povjerenstava ocijenjene kao neadekvatne za objedinjavanje rezultata u četiri slučaja. U 15 slučajeva, promatrači IEOM-a nisu mogli u potpunosti pratiti unos podataka o rezultatima niti provjeriti njihovu točnost, čime je umanjena transparentnost. Nekolicina općinskih-opštinskih i gradskih izbornih povjerenstava obavijestila je promatrače da će proces objedinjavanja rezultata započeti sljedećeg dana zbog tehničkih problema s novim sustavom za upravljanje rezultatima.

***Engleska verzija ovog dokumenta jedini je službeni dokument.
Neslužbeni prijevod je dostupan na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku***

INFORMACIJE O MISIJI I ZAHVALE

Sarajevo, 5. listopada 2026. – Ova Izjava o preliminarnim nalazima i zaključcima rezultat je zajedničkog rada Ureda OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), Parlamentarne skupštine OEES-a (PS OEES-a), Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (PACE), Parlamentarne skupštine NATO-a (PS NATO-a) i Europskog parlamenta (EP). Procjena je provedena kako bi se utvrdilo jesu li izbori bili u skladu s obvezama preuzetim u okviru OEES-a, drugim međunarodnim obvezama i standardima za demokratske izbore te domaćim zakonodavstvom.

G. Luis Graça imenovan je od strane predsjedatelja OEES-a za specijalnog koordinatora i vođu kratkoročne promatračke misije OEES -a. Gđa Alessia Claes predvodila je delegaciju Parlamentarne skupštine OEES -a, g. Jone Blikra delegaciju Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (PACE), g. Sverre Myrli delegaciju Parlamentarne skupštine NATO-a, a g. Davor Ivo Stier delegaciju Europskog parlamenta (EP). Gđa Tana de Zulueta šefica je Izborne promatračke misije ODIHR-a, koja je započela s radom 20. kolovoza.

Ova Izjava o preliminarnim nalazima i zaključcima objavljuje se prije završetka izbornog procesa. Konačna procjena izbora djelimično će ovisiti od provođenja preostalih faza izbornog procesa, uključujući brojanje glasova, objedinjavanje i objavljivanje rezultata te postupanje po mogućim prigovorima ili žalbama nakon izbornog dana. ODIHR će objaviti sveobuhvatno završno izvješće, uključujući preporuke za moguća unapređenja, oko osam sedmica nakon završetka izbornog procesa. Parlamentarna skupština OEES-a predstaviti će svoje izvješće na narednom sastanku. PACE će predstaviti svoje izvješće na sjednici Stalnog odbora u Budvi 27. studenog 2026. godine. NATO PA Europski parlament (EP) predstaviti će izvješće na predstojećoj sjednici svog Odbora za vanjske poslove.

Izbornu promatračku misiju ODIHR-a čini 20 eksperata u glavnom gradu i 26 dugoročnih promatrača raspoređenih širom zemlje. Na izborni dan raspoređeno je 408 promatrača iz 41 države, uključujući 272 kratkoročna promatrača koje je angažirao ODIHR, kao i delegaciju Parlamentarne skupštine OEES-a od 66 članova, delegaciju od 24 člana ispred PACE-a i Parlamentarne skupštine NATO-a te delegaciju Europskog parlamenta od 22 članova. Otvaranje biračkih mjesta posmatrano je na xxx biračkih mjesta, a glasanje na 139 biračkih mjesta širom zemlje. Brojanje glasova promatrano je na 1,454 biračkih mjesta, a objedinjavanje rezultata u 121 općinskih/opštinskih i gradskih izbornih povjerenstava.

Promatrači zahvaljuju vlastima na pozivu da promatraju izbore te Središnjem izbornom povjerenstvu i Ministarstvu inozemnih poslova Bosne i Hercegovine na pruženoj pomoći. Također izražavaju zahvalnost drugim državnim institucijama, političkim strankama, organizacijama civilnog društva i predstavnicima međunarodne zajednice na suradnji.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:

- Tana de Zulueta, voditeljica Izborne promatračke misije ODIHR-a, u Sarajevu (Tana.Dezulueta@odihr.ba);
- Thomas Rymer, glasnogovornik ODIHR-a (Thomas.Rymer@odihr.pl; +48 609 522 266), ili Vittoria Zanellati, savjetnica ODIHR-a za izbore, u Varšavi (Vittoria.Zanellati@odihr.pl; +48 695 917 357);
- Stephanie Koltchanov, voditeljica Odjela za izbore Parlamentarne skupštine OSCE-a (Stephanie.Koltchanov@oscepa.dk), ili Nat Parry, direktor komunikacija Parlamentarne skupštine OSCE-a (nat@oscepa.dk; +45 601 08 177);
- Bogdan Torčatoriu, viši službenik za izbore, PACE (Bogdan.TORCATORIU@coe.int; +33 650 39 2940);
- Andrius Avizius, direktor Političkog odbora Parlamentarne skupštine NATO-a (Aavizius@nato-pa.int);
- Santiago Mondragon Vial, administrator, Europski parlament (Santiago.Mondragon@europarl.europa.eu; +32 498 98 99 60).

Adresa Izborne promatračke misije ODIHR-a:
Capital Tower Sarajevo, Džemala Bijedića BB
Sarajevo
Bosna i Hercegovina